

VIRKSOMHEDSORDNINGEN – EN SKATTEBEREGNINGSMODEL

Kandidatafhandling

Cand.Merc.Aud – Aalborg Universitet

Jakob Pehrson Kræmmergaard

Studienummer: 20196099

Vejleder:

Henrik Vestergaard Andersen

Titelblad

Uddannelse:	Cand.Merc.Aud
Semester:	10. semester
Navn:	Jakob Pehrson Kræmmergaard
Antal anslag:	139.951
Antal sider:	60

Abstract

This master thesis examines the opportunity for a self-employed person to use “virksomhedsordningen” from the Danish corporate tax law and how it influences the income statement. This thesis operates with use of the legal dogmatic method, which is used to analyze, describe and systemize the applicable law in the corporate tax field.

The self-employed person is faced with different options for how the tax calculation could be. It is optional for the self-employed person to choose what kind of tax calculation model they would use for calculating the taxes. In this case the focus will stay on “virksomhedsordningen” as a tax calculator.

There will be an assessment of the criteria to use “virksomhedsordningen”. First of all the self-employed person will be characterized and defined from other types of taxpayers. Furthermore, the self-employed person must follow certain bookkeeping principles in order to use “virksomhedsordningen”. When it has been clarified if “virksomhedsordningen” can be used the steps of entry are researched. Here, the assets and liabilities, that can be incorporated in “virksomhedsordningen”, will be introduced and clarified. This will be followed by an introduction to specific accounts that must be used in “virksomhedsordningen” and an assessment of the withdrawal order.

Furthermore, the income statement will be presented and how it is affected by “virksomhedsordningen”. Here, it will be presented how the company profit can be saved in the company and how it can be transferred to the self-employed person. This is followed by presentation of interest correction. In addition to this, the effect on the income statement if there is a loss in the result will be assessed. In relation to all of the above there is a statement about the self-employed person’s different options to withdraw from “virksomhedsordningen”. This is all assembled in a conclusion in the end of this master thesis.

Indholdsfortegnelse

1. Indledningen.....	1
2. Problemformulering	2
3. Afgrænsninger	2
4. Metode	3
5. Beskatningsformer der er gældende for den selvstændige erhvervsdrivende	4
5.1 Personskatteloven	4
5.2 Virksomhedsordningen.....	5
5.3 Kapitalafkastningsordningen.....	6
5.4 Sammenligning af skatteberegningsmetoder.....	7
6. Virksomhedsordningen	10
7. Betingelser for indtræden i Virksomhedsordningen	10
7.1 Hvem er den selvstændige erhvervsdrivende	11
7.1.1 Selvstændige erhvervsdrivende kontra lønmodtageren	11
7.1.2 Selvstændig erhvervsvirksomhed kontra hobbyvirksomhed	14
7.1.3 Selvstændig erhvervsdrivende kontra honorarmodtager	18
7.1.4 Den selvstændige erhvervsdrivende	20
7.2 Indkomster der ikke kan indgå i virksomhedsordningen	21
7.3 Regnskabsmæssige krav og særlige oplysningskrav	22
8. Indtræden i Virksomhedsordningen	26
8.1 Indskydelse af aktiver.....	26
8.2 Indskydelse af passiver.....	30
8.3 Indskudskonto	31
8.4 Andre konti og opgørelser i virksomhedsordningen	34
8.4.1 Mellemregningskonto:	34
8.4.2 Kapitalafkastgrundlaget:	35
8.4.3 Hævninger og hæverækkefølgen	38
9. Virksomhedens indkomstopgørelse og skatteberegning	41
9.1 Opgørelse af virksomhedens indkomst	41
9.2 Beskatning af virksomhedsindkomsten.....	42
9.2.1 Beregning af kapitalafkastet under virksomhedsordningen	43
9.2.2 Opsparing og overførelse af overskud i virksomhedsordningen	45
9.2.3 Rentekorrektion	52
9.2.4 Underskud i virksomheden	56

10. Udtræden af virksomhedsordningen	57
10.1 Forskellige former for udtræden af virksomhedsordningen.....	58
10.2 Udtræden af virksomhedsordningen ved valg af en anden skatteordning.....	60
11. Konklusion	62
12. Litteraturliste.....	64
12.1 Lovgivning og Lovforarbejder	64
12.2 Vejledninger og Cirkulære.....	64
12.3 Retspraksis.....	65
12.3.1 Skatteministeriet, SKM.....	65
12.3.2 Tidsskrift for Skatter og Afgifter, TfS.....	65
12.4 Artikler.....	66
12.5 Juridisk litteratur.....	66
12.6 Websider	66
13. Bilag	67
13.1 Bilag 1: Sammenligning af de tre skatteberegningsmodeller.	67
13.2 Bilag 2: Opgørelse af kapitalafkastningsgrundlaget primo regnskabsårene 2022, 2023 og 2024.	68

1. Indledningen

I 2021 var der registreret lidt over 930.000 virksomheder i Danmark, hvilket var en stigning på 14.000 virksomheder siden 2019 ifølge en opgørelse fra Skattestyrelsen. De registrerede virksomheder varierede mellem alt fra store selskaber til selvstændige erhvervsdrivende. Selskaberne udgør omkring 550.000 virksomheder, mens de selvstændige erhvervsdrivende udgør omkring 380.000 virksomheder.¹

For de virksomheder, der drives af en selvstændig erhvervsdrivende, er der mange forskellige beslutninger, der skal træffes, som har konsekvenser for virksomhedens økonomi. Et af de områder, der skal træffes beslutninger om, er inden for det skatteretlige område, hvor der skal tages stilling til eksempelvis hvilken skatteordning, der skal anvendes på virksomhedens økonomi. Derfor stilles der en undren over hvilken betydning, det har for den selvstændige at anvende en specifik skatteberegningsmodel på sin virksomhed.

Der er tre forskellige skatteberegningsmodeller, der fremgår af personskatteloven (herefter omtalt PSL) og virksomhedsskatteloven (herefter omtalt VSL). VSL indeholder to af modellerne i form af virksomhedsordningen og kapitalafkastningsordningen. Udover disse er den sidste model at anvende reglerne i PSL. Derfor er det relevant at undersøge, hvordan de enkelte skatteberegningsmodeller påvirker beskatningsgrundlaget i indkomstopgørelsen hos den selvstændige. På baggrund heraf bliver der lagt fokus på virksomhedsordningen. Virksomhedsordningen er et tilbud, som den selvstændige erhvervsdrivende frit kan anvende til at lade indkomsten fra virksomheden beskattes efter. Virksomhedsordningen muliggør, at den selvstændige erhvervsdrivende kan fradrage de finansielle udgifter i opgørelsen af den personlige indkomst og giver en lempelse i beskatningen af virksomhedens overskud, der henføres til den selvstændiges investerede kapital. Udover dette kan den selvstændige erhvervsdrivende opspare overskud, der ikke trækkes ud af virksomheden, hvorfor det beskattes til en væsentlig lavere skatteprocent, end hvis hele overskuddet skulle trækkes ud til beskatning i den personlige indkomst. I grundtræk giver ordningen den selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at

¹ Skattestyrelsen: 87 pct. af provenuet kommer fra selskaber, [www.sktst.dk: https://sktst.dk/skattestyrelsen-i-tal/skattebetaling/virksomhedernes-skattebetaling/noegletal/87-pct-af-provenuet-kommer-fra-selskaber](https://sktst.dk/skattestyrelsen-i-tal/skattebetaling/virksomhedernes-skattebetaling/noegletal/87-pct-af-provenuet-kommer-fra-selskaber)

beholde en del af overskuddet i virksomheden og sikre likviditeten til perioder, hvor der er en lav indtægt.²

På baggrund af ovenstående er det relevant at undersøge virksomhedsordningen og dens muligheder for den selvstændige herunder, hvem der kan bruge den, hvordan den anvendes og hvilken betydning, den har for den selvstændige erhvervsdrivende. Dette leder frem til nedenstående problemformulering.

2. Problemformulering

Redegør for, hvordan virksomhedsordningen anvendes hos den selvstændige erhvervsdrivende, og hvordan ordningen påvirker dennes skatteberegning.

3. Afgrænsninger

Afhandlingen har til hovedformål at redegøre for, hvordan den selvstændige erhvervsdrivende kan anvende virksomhedsordningen. I sammenhæng hermed bliver det undersøgt hvilke krav, der stilles til skatteyderen, før virksomhedsordningen kan finde anvendelse. Dette gøres efter VSL afsnit 1. VSL indeholder også skatteberegningsmodellen kapitalafkastningsordningen, der fremgår af VSL afsnit 2. Kapitalafkastningsordningen er ikke omdrejningspunktet for denne afhandling, hvorfor fokuset holdes til VSL afsnit 1 om virksomhedsordningen.

VSL-kapitel 5 og 6 i afsnit 1 om ophør af virksomhedsordningen er ikke et omdrejningspunkt i afhandlingen, dog behandles den selvstændige erhvervsdrivendes mulighed for udtræden af ordningen herunder VSL § 15 b, stk. 1 i kapitel 5, hvor grundprincippet for ophør af virksomhedsordningen bliver præciseret.

² Bolander, Jane; Madsen, Liselotte; Laursen, Anders Nørgaard; Langhave, Inge, Lærebogen om indkomstskat, 20. udgave, Djøf Forlag, 2023, s. 242 (herefter omtalt Bolander, Lærebogen om indkomstskat)

4. Metode

I denne afhandling om anvendelsen af virksomhedsordningen, bliver der taget udgangspunkt i den retsdogmatiske metode. Dette juridiske metodevalg har til formål at identificere gældende ret inden for et givent juridisk område. I dette tilfælde vil metoden anvendes inden for det skatteretlige område. Den retsdogmatiske metode er tæt forbundet med praksis inden for et givent område, da formålet med den retsdogmatiske metode er at klarlægge en given retstilstand. Derimod er det ikke metodens formål at komme med konkrete løsninger på et givent problem.³

Til besvarelse af afhandlingen er der anvendt forskellige retskilder til at redegøre for retstilstanden inden for skatteretsområdet, hvor virksomhedsordningen befinder sig. Retskilderne i afhandlingen er relevante love og lovbekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger samt domme og afgørelser. Retskilderne følger et hierarkisk system, der rangerer retsreglerne efter deres indflydelse på, hvad der er gældende ret.⁴ Dette hierarki er opstillet efter kompetence, hvor en regel ikke kan være modstridende overfor en højere regel i hierarkiet. Dette betegnes som den retlige trinfølge, hvor loven ikke kan stride imod grundloven, og en bekendtgørelse ikke kan stride imod loven.⁵

De love og lovbekendtgørelser, der finder anvendelse, indeholder en række regelsæt, som skatteyderen skal overholde. Derimod skal skatteyderen som udgangspunkt ikke overholde Den juridiske vejledning eller cirkulærer, da disse ikke er retligt bindende. Inden for skatteområdet er det kun medarbejder i skatteforvaltningen, der er bundet af disse vejledninger og cirkulærer, hvorfor de som udgangspunkt ikke binder borgeren og domstolene.⁶ Domme og afgørelse har også et hierarkisk system med Højesteret som øverste organ, efterfulgt af landsretten og byretten samt forskellige klagenævn og andre domslignende organer. Domme og afgørelser bliver brugt i projektet til at argumentere for, hvordan retspraksis er inden for området om virksomhedsordningen.

Udover ovenstående retskilder er der også anvendt juridisk litteratur i afhandlingen. Dette er i form af juridiske lærebøger og artikler. Det er dog vigtigt at fremhæve, at disse ikke er retskilder. Formålet med disse er derimod, at de er et redskab, der hjælper med at forstå loven og en given retstilstand

³ Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 3. udgave, Djøf Forlag, 2022, s. 211 (herefter omtalt Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori)

⁴ Larsen, Anders og Rasmussen, René Yssing, Juridisk metode for revisorer, 1. udgave, Djøf Forlag, 2022, s. 49 (herefter omtalt Larsen og Rasmussen, Juridisk metode for revisorer)

⁵ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 302

⁶ Larsen og Rasmussen, Juridisk metode for revisorer, s. 61

inden for et bestemt område. Disse juridiske kilder er et supplement til at kunne forstå og tolke på gældende ret inden for virksomhedsskatteretsområdet.⁷

5. Beskatningsformer der er gældende for den selvstændige erhvervsdrivende

I dette afsnit bliver de tre former for beskatning, som den selvstændige erhvervsdrivende kan anvende, beskrevet. De tre former er beskatning efter PSL, beskatning ved anvendelse af virksomhedsordningen og til sidst beskatning ved anvendelse af kapitalafkastningsordningen. Afslutningsvis bliver de tre beskatningsformer sammenlignet i et taleksempel.

5.1 Personskatteloven

Udgangspunktet for, hvordan en fysisk person bliver beskattet, findes i PSL. Denne lov er gældende for personer, der er skattepligtige i Danmark, hvor deres almindelige indkomst opgøres efter skatte-lovgivningens almindelige regler, jf. PSL § 1. Det er uden betydning, at der er tale om beskatning af en lønmodtager, pensionist, erhvervsdrivende eller andre typer af indkomstmodtager.⁸ PSL gælder for indkomsttyper som personlig indkomst, kapitalindkomst, aktieindkomst og CFC-indkomst, hvor der herfra fratrækkes ligningsmæssige fradrag. Den personlige indkomst fastlægges efter PSL § 3, stk. 1, hvor den personlige indkomst omfatter alle de indkomster, der indgår i den skattepligtige indkomst, og som ikke er kapitalindkomst. Hertil følger det af PSL § 3, stk. 2 hvilke poster, der er fradrag for.

For den selvstændige erhvervsdrivende sker der en skatteopkrævning af B-skat, som betales i 10 rater, jf. kildeskatteloven (herefter omtalt KSL) § 58, hvorimod lønmodtagerindkomst beskattes som A-skat. Det fremgår af PSL § 3, stk. 2, at erhvervsdrivende kan fradrage deres driftsudgifter på af- og nedskrivninger mv. i den personlige indkomst samt i beregningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidrag. Modsætningsvis kan en lønmodtager som udgangspunkt få et ligningsmæssigt fradrag for driftsudgifter i den skattepligtige indkomst, jf. PSL § 3, stk. 2, nr. 1. Denne fradragsværdi er yderligere begrænset af ligningsloven (herefter omtalt LL) § 9, stk. 1 og 2.⁹

⁷ Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori, s. 397

⁸ Hansen, Christian Skovgaard; Terkildsen, Lars Kjærgård; Kristensen, Niels Jørgen; Schmidt, Peter Koerver; Lilja, Troels Michael; Overgaard, Malene; Nielsen, Henrik, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 3. udgave, Djøf Forlag, 2023, s.173 (herefter omtalt Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen)

⁹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 220

Hvis der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed, finder de samme principper anvendelse omkring opdelingen af nettoindkomsten i statsskatteloven (herefter omtalt SL). Her betragtes SL § 4 for at udgøre indtægtssiden, mens omkostninger for driften og ordinære afskrivninger fremgår af SL § 6. Ligeledes er PSL § 3 et udtryk for de erhvervsmæssige indtægter, der opnås, med fradrag for erhvervsmæssige omkostninger, der afholdes. Afholdes en udgift, der ikke fremgår af PSL § 3, stk. 2, vil sådanne udgifter typisk være omfattet af enten PSL § 4 eller fremstå som et ligningsmæssigt fradrag. Disse ligningsmæssige fradrag er udgifter, der kun kan fradrages i den skattepligtige indkomst, hvorfor disse ikke fremgår af PSL.¹⁰

Ifølge PSL § 3, stk. 1 er den personlige indkomst alle indkomster, der indgår i den skattepligtiges indkomst, men som ikke er kapitalindkomst. Kapitalindkomsten bliver defineret positivt i PSL § 4, stk. 1 og 2, hvorfor de indtægter og udgifter, der fremgår heraf, udgør den samlede kapitalindkomst. Der skal det pointeres, at det ikke har betydning, om indtægten eller udgiften er af privat karakter eller stammer fra en erhvervsmæssig virksomhed. Rettes udgangspunktet over på den selvstændige erhvervsdrivende, fremgår der nogle særlige punkter i den positive afgrænsning af kapitalindkomsten, der har relevans. Dette er eksempelvis renteindtægter og renteudgifter, jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 1 og skattepligtige kursgevinster og fradragsberettigede kurstab efter reglerne i kursgevinstloven (herefter benævnt KGL). Hertil gælder det visse typer af aktier, investeringsbeviser med videre, når disse ikke er aktieindkomst jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 2, nr. 5, og 5 a, skattepligtige fortjenester der finder sted ved salg af fast ejendom og er opgjort efter ejendomsavancebeskatningsloven, jf. PSL § 4, stk. 1, nr. 14, samt flere.¹¹

5.2 Virksomhedsordningen

Den selvstændige erhvervsdrivende kan også anvende virksomhedsordningen som skatteberegningsmodel i stedet for udelukkende at bruge PSL. Virksomhedsordningen er reguleret i VSL-afsnit 1. Ordningen kan anvendes på den del af den selvstændige erhvervsdrivendes indkomst, der hidrører den erhvervsmæssige virksomhed. Dog skal det bemærkes, at ordningen ikke stiller andre krav til eller frembringer nogle særskilte regler for, hvordan den personlige indkomst skal opgøres. Samtidig er det stadig gældende, at beskattningen fortsat sker af den selvstændige erhvervsdrivende som person,

¹⁰ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 175-176

¹¹ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 177

hvorfor der ikke opstår et nyt selvstændigt skattesubjekt, når den fysiske person anvender virksomhedsordningen.¹²

Virksomhedsordningen tager udgangspunkt i en opdeling af den fysiske persons økonomi i form af en virksomhedsøkonomi og en privatøkonomi. Dette gør det muligt for den fysiske person at opnå forskellige skattemæssige fordele. Ved anvendelsen af ordningen er det muligt for den fysiske person at få fradrag for renteudgifter, når den personlige indkomst opgøres. Ligeledes giver det mulighed for en lempeligere beskatning af den del af virksomhedens overskud, der direkte stammer fra afkast af den investerede kapital. Yderligere er det muligt for den fysiske person at gøre brug af den opsparringsordning, der finder sted ved anvendelse af virksomhedsordningen. Dette betyder, at den del af overskuddet, der ikke er overført til den private økonomi, kan blive beskattet med en lavere skatteprocent svarende til den, der er gældende for selskaber. Der er til ordningen tilknyttet en resultatudjævningsfunktion i form af, at opsparet overskud kan henføres til den personlige beskatning i tilfælde af et svingende resultat.¹³

Denne ordning adskiller sig fra PSL ved måden hvorpå, der sker beskatning af finansielle indtægter og udgifter. Ifølge PSL § 4 hører de finansielle indtægter og omkostninger til den fysiske persons kapitalindkomst, hvilket betyder, at den samlede nettofinansiering af virksomheden enten fratrækkes eller tillægges i den personlige indkomst. Dette har også betydning for indkomsten fra virksomheden, da denne kan stige eller falde alt efter, hvordan nettofinansieringen for virksomheden forløber sig. Ved anvendelse af virksomhedsordningen bliver nettofinansieringen en del af den personlige indkomst.¹⁴ Dette skyldes den opdeling, der fremgår af VSL § 2, stk. 1, hvor opdelingen af den fysiske persons økonomi bliver beskrevet. Der forligger en yderligere optimering af virksomhedsordningen, som har afgørende betydning for valget af ordningen. Dette berører størrelsen af den samlede personlige indkomst, hvorved topskattegrænsen bliver overgået. Her er der mulighed for at foretage en overførsel til senere beskatning af virksomhedsindkomst, hvilket medfører, at der forekommer udskudt skat, der skal til senere beskatning.

5.3 Kapitalafkastningsordningen

Afslutningsvis vil der også fremgå en omtale af kapitalafkastningsordningen som den sidste af de tre skatteberegningsmodeller. Denne ordning stammer ligeledes fra VSL og er en mere simpel ordning i

¹² Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 189

¹³ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 242

¹⁴ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 189

forhold til ovenstående virksomhedsordning, hvorved den ikke giver samme skattemæssige fordele som virksomhedsordningen. Ordningen stiller ligeledes heller ikke de samme krav til den selvstændige erhvervsdrivende, som virksomhedsordning gør, hvorfor ordningen oftest er anvendt af mindre erhvervsdrivende. Det er muligt at anvende ordningen til at nulstille virksomhedsordningen, hvis den selvstændige erhvervsdrivende skifter over til kapitalafkastningsordningen for et nyt indkomstår.¹⁵ Kapitalafkastningsordningen bygger på et grundprincip om, at indtægter og udgifter opgøres som personlig indkomst og kapitalindkomst efter reglerne i PSL. Nettofinansieringsindtægter og -udgifter herunder renteindtægter og renteudgifter indgår i opgørelsen af kapitalindkomsten. Ligeledes er det uden betydning, om disse er af erhvervsmæssig eller privat karakter.¹⁶

Kapitalafkastningsordningen karakteriseres ved, at der skal opgøres et kapitalafkast af summen af alle erhvervsmæssige aktiver. Samtidig skal overskuddet, der kan henføres direkte til de erhvervsmæssige aktiver, fratrækkes i den personlige indkomst og efterfølgende tillægges kapitalindkomsten, jf. VSL § 22 a. Dette bevirker, at forrentningen af den investerede kapital, der fremgår af virksomhedens overskud, bliver beskattet som kapitalindkomst i stedet for at blive beskattet som personlig indkomst. Det har den betydning, at den skattepligtige personlige indkomst falder, mens den skattepligtige kapitalindkomst stiger.¹⁷

5.4 Sammenligning af skatteberegningsmetoder

Efter ovenstående frembringelser af de tre beskatningsmodeller, vil der nedenfor fremgå en sammenligning af de tre ordninger. Tabellen er et udsnit af nøgletallene, mens den fulde sammenligning fremgår i bilag 1.

Tabel 1: Udsnit fra sammenligning af skatteberegningsmodeller.¹⁸

Udsnit	PSL	VSO	KAO
Løn + resultatfør renter af virksomheden	950.000	950.000	950.000
Samlet personligindkomst efter AM-bidrag	874.000	805.000	837.200
Samlet kapitalindkomst	- 100.000	- 25.000	- 60.000
Samlet ligningsmæssige fradrag	30.000	30.000	30.000
Skattepligtige indkomst	744.000	750.000	747.200
Slutskat	401.059	378.006	388.764

¹⁵ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 261

¹⁶ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 277

¹⁷ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 278,

¹⁸ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

Tabel 1 er udarbejdet efter et tænkt eksempel, hvilket fremgår af bilag 1. Tabel 1 viser et udsnit af de tre ovennævnte skatteberegningsmodeller, hvor der er taget udgangspunkt i en samlet personlig indkomst på 950.000 kr. Heraf skal der betales AM-bidrag, hvilket varierer som følge af måderne hvorpå, de forskellige skatteberegningsmodeller anvendes. Yderligere skal det bemærkes, at de ligningsmæssige fradrag blot er et eksempel, og der bliver ikke taget højde for eksempelvis beskæftigelsesfradrag.

For PSL henvises der til udregningerne i bilag 1. Ud fra beregningsmodellen for PSL er der et samlet AM-bidrag på 76.000 kr., da der ikke sker en fratrækning af hverken nettofinansieringen eller kapitalafkast i resultat før rente af virksomheden, hvorfor den samlede personlige indkomst udgør 874.000 kr. Dette har betydning for beregningen af både topskat, der udgør 15 pct. af beløbet, der overskrider topskattegrænsen på 588.900 kr. og bundskatten på 12,01 pct. af den personlige indkomst.¹⁹ Topskatten udgør 42.765 kr., mens bundskatten udgør 104.967 kr. Kapitalindkomsten bliver efter PSL opgjort til -100.000 kr., hvilket fratrækkes den samlede personlige indkomst efter AM-bidrag. Dette skyldes, at der er flere finansielle udgifter både privat og i virksomheden end der er finansielle indtægter. Yderligere er der ligningsmæssige fradrag for 30.000 kr., der fratrækkes den personlige indkomst, hvorfor der ved anvendelsen af PSL fremkommer en skattepligtig indkomst på 744.000 kr. Dette får betydning for den kommunale indkomstskat og kirkeskatten, der beregnes som 26,4 pct. af den skattepligtige indkomst, hvilket udgør en skat på 196.416 kr. Afslutningsvis skal skatteværdien af personfradraget på 49.700 kr. for henholdsvis bundskatten, kommunalskatten og kirkeskatten fratrækkes.²⁰ Dette fradrag udgør samlet 19.090 kr., der skal fratrækkes. Ved anvendelse af PSL som skatteberegningsmodel ender skatteyderen med en slutskat på 401.059 kr.

Ved anvendelse af VSO, der også fremgår af bilag 1, ses det, at det samlede AM-bidrag udgør 70.000 kr., hvilket er en del lavere end ved anvendelsen af PSL. Baggrunden for, at AM-bidraget er lavere, er, at virksomhedens renteudgifter og renteindtægter, som også kaldes nettofinansieringen, bliver fratrukket i den personlig indkomst modsat PSL, hvor den fratrækkes i kapitalindkomsten. Dette bevirker, at den samlede personlig indkomst ender på 805.000 kr. Det påvirker ligeledes topskatten og bundskatten positivt, da begge skatter falder, hvorfor topskatten udgør 32.415 kr., og bundskatten udgør 96.681 kr. Kigger man på kapitalindkomsten, udgør den -25.000 kr., idet nettofinansieringen for virksomheden er flyttet op under den personlige indkomst, hvorfor det kun er de private renteindtægter og renteudgifter, der bliver ført over kapitalindkomsten. Ligesom ovenstående er der fortsat

¹⁹ Skatteforvaltningen: Satser, [www.skat.dk: https://skat.dk/hjaelp/satser](https://skat.dk/hjaelp/satser)

²⁰ Skatteforvaltningen: Satser, [www.skat.dk: https://skat.dk/hjaelp/satser](https://skat.dk/hjaelp/satser)

ligningsmæssige fradrag for 30.000 kr., der fratrækkes den skattepligtige indkomst. Ved anvendelsen af VSO fremkommer der en skattepligtig indkomst på 750.000 kr., der er større end ved anvendelse af PSL som følge af måden hvorpå, nettofinansieringen fra virksomheden er placeret i indkomstopgørelsen. Det betyder, at den kommunale indkomstskat og kirkeskatten, der beregnes som 26,4 pct. af den skattepligtige indkomst, vil udgøre en skat på 198.000 kr. Selvom kommunalskatten og kirkeskatten er højere ved anvendelsen af VSO end ved anvendelse af PSL, bliver sluskskatten stadig mindre ved anvendelsen af VSO. Dette skyldes, at beløbene, der beregnes ud fra, ved beregningen af topskatten og bundskatten er markant lavere end ved PSL. Sluskskatten for VSO ender på 378.006 kr., når der også er foretaget fradrag for henholdsvis bundskatten, kommunalskatten og kirkeskatten, der udgør 19.090 kr.

Som de to ovenstående skatteberegningsmodeller gennemgås KAO ligeledes med udgangspunkt i bilag 1. Ved denne ordning udgør det samlede AM-bidrag 72.800 kr., hvilket ligger sig midt imellem de to andre metoder. Dette skyldes, at nettofinansieringen ikke bliver ført over den personlige indkomst, som ved VSO, men i kapitalindkomsten. Derimod fremgår der et kapitalafkast på 40.000 kr., der skal fradrages i den personlige indkomst. Dette bevirker at ved anvendelsen af KAO, udgør den samlede personlige indkomst 837.200 kr., hvorfor både topskatten og bundskatten bliver påvirket heraf. Topskatten udgør 37.245 kr., og bundskatten udgør 100.548 kr., da den beløbsmæssige værdi, disse beregnes ud fra, er steget i forhold til VSO. For kapitalindkomsten for KAO udgør den -60.000 kr., hvilket skyldes, at nettofinansieringen indregnes modsat VSO, og at der er et positivt kapitalafkast på 40.000 kr. samt, at de private renteudgifter og renteindtægter også fremgår her af. Det ligningsmæssige fradrag udgør ligesom ved PSL og VSO 30.000 kr., der fradrages den skattepligtige indkomst, hvorfor KAO ender med en samlet skattepligtig indkomst på 747.200 kr. Dette påvirker beregningen af den kommunale indkomstskat og kirkeskatten, hvorfor der ved anvendelse af KAO vil være en skat på 197.261 kr. Her er denne skat mindre end ved VSO, men større end PSL, hvorfor beskatningen ligger imellem de to andre metoder. Disse skatter påvirker sluskskatten således, at den ender på 388.764 kr. efter, at der er foretaget fradrag for henholdsvis bundskatten, kommunalskatten og kirkeskatten, der udgør 19.090 kr.

Ovenstående sammenligning af de tre skatteberegningsmodeller viser hvilken betydning, det har for skatteberegningen, at den selvstændige erhvervsdrivende vælger enten VSO- eller KAO-modellen frem for PSL-modellen. Forskellen mellem PSL, VSO og KAO i forhold til sluskskatten er en besparelse på 23.000 kr. fra den model med den højeste sluskskat til den model med den laveste sluskskat. Imellem PSL og VSO ligger KAO med en sluskskat der er 10.000 kr. højere end VSO. Hvis den

selvstændig erhvervsdrivende overvejer en af de ovenstående skatteberegningsmodeller, bør de krav, der er til anvendelsen af dem og det arbejde, der ligger i opretholde kravene til ordningerne, overvejes. Her er der langt flere krav og regler for anvendelsen af VSO end ved anvendelsen af KAO, hvorfor det opleves, at flere mindre erhvervsdrivende anvender KAO-modellen, dog opnås en mindre skattefordel end ved anvendelsen af VSO.

6. Virksomhedsordningen

Efter ovenstående sammenligning af de tre skatteberegningsmodeller, bliver der nu lagt fokus på anvendelsen af virksomhedsordningen. I nedenstående fremstilling af virksomhedsordningen bliver der redegjort for betingelserne for at anvende ordningen, hvordan man indtræder i ordningen, hvordan den påvirker indkomstopgørelsen og afslutningsvist kort om udtræden af ordningen.

7. Betingelser for indtræden i Virksomhedsordningen

Dette afsnit omhandler hvilke betingelser, der er gældende for, at en skattepligtig person, kan benytte virksomhedsordningen. Først og fremmest fremgår det af VSL § 1, at en skattepligtig person, der driver selvstændig erhvervsvirksomhed, kan benytte virksomhedsordningen. Det vil derfor blive undersøgt, hvad det vil sige at være selvstændig erhvervsdrivende. En fysisk person kan i dansk skatteret karakteriseres som henholdsvis: 1) selvstændig erhvervsdrivende, 2) en lønmodtager, 3) en der driver en ikke-erhvervsmæssig virksomhed (hobbyvirksomhed) og 4) en honorarmodtager.²¹ Det er vigtigt at adskille disse fire typer skatteydere fra hinanden, da alene den selvstændig erhvervsdrivende kan indtræde i virksomhedsordningen. Det følger ligeledes af VSL § 1, stk. 1, 2. pkt., at indkomst, der er kapitalindkomst efter PSL § 4 stk. 1, nr. 9 eller 11, og indkomst, der er konkursindkomst, jf. konkursloven (benævnes herefter KKSL) § 6, ikke kan indgå i virksomhedsordningen. Yderligere fremgår det af VSL § 2, at der er regnskabsmæssige krav for at anvende virksomhedsordningen, men at der også vil være nogle særlige formkrav, der skal opfyldes ved anvendelsen af virksomhedsordningen. Disse vil ligeledes blive fremlagt nedenfor.

²¹ Laursen, Anders Nørgaard, Tupperware dommen: Selvstændigt erhvervsdrivende eller lønmodtager?, Taxo, 2022

7.1 Hvem er den selvstændige erhvervsdrivende

I dette afsnit bliver den selvstændige erhvervsdrivende afgrænset fra henholdsvis lønmodtageren, honorarmodtageren og en, der driver hobbyvirksomhed. Dette gøres for at præcisere, hvem den selvstændige erhvervsdrivende er som skatteyder, jf. VSL § 1.

7.1.1 Selvstændige erhvervsdrivende kontra lønmodtageren

For det første skal den selvstændige erhvervsdrivende afgrænses over for lønmodtageren. Der findes ikke i lovgivningen en klar definition af begrebet ”en selvstændig erhvervsvirksomhed”. Derfor må undersøges i praksis efter en begrebsfastlæggelse, hvor navnlig dommen TfS 1996,449 H (Tupperware dommen) afsagt af Højesteret har stor betydning. Afgørelsen behandler afgrænsningen mellem selvstændig erhvervsdrivende og lønmodtagere. Det fremgår af Tupperware dommen, at afgrænsningen mellem disse skal ske efter punkt B.3.1.1 i Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994 om personskatteloven (herefter omtalt cirkulære nr. 129), hvorfor cirkulæret vil danne rammen om defineringen af begreberne ”selvstændig erhvervsdrivende” og ”lønmodtager”. Det følger af cirkulære nr. 129, at en selvstændig erhvervsdrivende er en, der driver en økonomisk virksomhed for egen regning og risiko med det formål at skabe overskud. Modsat er en lønmodtager i medfør af cirkulærer nr. 129 kendetegnet ved at udøve personligt arbejde mod vederlag i tjenesteforhold. Der benævnes under punkt B.1.1 i cirkulære nr. 129 to lister af kriterier for henholdsvis et tjenesteforhold altså en lønmodtager og kriterier for en selvstændig erhvervsdrivende, hvorved rammerne herfor bliver dannet.

I kriterierne, der gælder for at være en selvstændig erhvervsdrivende eller en lønmodtager, er der nogle forhold, der skal klarlægges. Et af de forhold er, om lønmodtageren bærer retten til at give eller modtage konkrete eller generelle instruktioner til eller fra andre lønmodtagere. Her gælder det for en selvstændig erhvervsdrivende, at man skal kunne tilrettelægge, lede, fordele og føre tilsyn med arbejdsopgaverne ud fra den afgivende ordre uden en yderligere tilladelse fra en hvervegiver. Hvorimod for en lønmodtager har en hvervegiver adgang til at give konkrete eller generelle instrukser til lønmodtageren omkring udførelsen af arbejdet samt muligheden for at kunne udføre kontrol og tilsyn med arbejdsopgaven.²²

Et andet forhold der er i vurderingen herom, er forholdet til risiko, hvem bærer både den økonomiske risiko, men også den arbejdsmæssige risiko. Lønmodtageren bærer, som udgangspunkt efter kriterierne, ikke nogen risiko hverken økonomisk eller arbejdsmæssigt. Derimod står den selvstændige

²² Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994, Cirkulære om personskatteloven

erhvervsdrivendes med den økonomiske risiko og den arbejdsmæssige risiko. Det er den selvstændige erhvervsdrivende, der påtager sig det økonomisk ansvarlig overfor en hvervegiver, ved udførelsen af en arbejdsopgave. Dette betyder, at den selvstændige erhvervsdrivende afholder de omkostninger, der er forbundet med det arbejde, lønmodtageren udfører. Omkostningerne, der er forbundet med udførelsen af arbejdet, kunne eksempelvis være omkostninger til redskaber, maskiner og leverer materiale der indgår i arbejdet udførsel. Yderligere skal den selvstændige erhvervsdrivende være etableret i egne lokaler i form af butik, kontor, værksted, klinik, med videre, og arbejdet kan udføres fra disse helt eller delvist. Ligeledes står den selvstændige erhvervsdrivende også med risikoen ved en eventuel ulykke under udførelse af opgaven.²³

Det er også kriterierne omkring arbejdsforholdet, mellem en indkomstmodtager og en hvervegiver. Den selvstændige erhvervsdrivende kan frit have flere hvervegivere og kan ikke begrænses i at udføre arbejde for andre, hvorfor indkomst kommer fra ubestemte hvervegivere. Samtidig er hvervegiveren kun forpligtiget overfor den selvstændige erhvervsdrivende efter hver enkelt ordre. For en lønmodtager ser dette lidt anderledes ud, her skal der være indgået et aftaleforhold mellem lønmodtageren og hvervegiveren, der omhandler en løbende arbejdsydelse. Hertil følger der, at hvervegiveren har fastsat arbejdstid, giver ret til opsigelse, udleverer vederlag som i et normalt tjenesteforhold og gøres periodisk samt i overvejende grad være normal nettoindkomst for lønmodtageren.²⁴

Er en indkomstmodtager efter andre love såsom, ferieloven, funktionærloven, lov om arbejdsløshedsforsikring, lov om arbejdsskadeforsikring og lov om arbejdsmiljø betragtet som lønmodtager, vil man kunne antage at indkomstmodtageren også skattemæssigt betragtes som lønmodtager.²⁵

Bliver der annonceret om, at en indkomstmodtager er fagkyndig inden for et område og kan udføre arbejde inden for en bestemt art, er det et tegn på, at det er en selvstændig erhvervsdrivende og ikke en lønmodtager. Til dette kan det være et krav at have forskellige tilladelser og bevillinger, som den selvstændige erhvervsdrivende skal være i besiddelse af. Hertil er det også et krav, at den selvstændige erhvervsdrivende er momsregistreret og afgiver en faktura, hvoraf der tillægges moms.²⁶

Disse kriterier er ikke alt afgørende for udfaldet, om en indkomstmodtager er henholdsvis selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager, men passer kriterierne på den enkelte indkomstmodtager, er der stor sandsynlighed for, at dette er tilfældet. Er der fortsat tvivl om udfaldet, er det en samlet vurdering

²³ Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994, Cirkulære om personskatteloven

²⁴ Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994, Cirkulære om personskatteloven

²⁵ Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994, Cirkulære om personskatteloven

²⁶ Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994, Cirkulære om personskatteloven

af indkomstmodtagerens situation, der skal fastlægge forholdet.²⁷ Ifølge B.3.1.1.3 i cirkulære nr. 129 er det forholdet mellem en indkomstmodtager og den enkelte hvervegiver, der er til bedømmelse, hvorfor ovenstående kriterier kan have forskellig betydning for bedømmelsen af forholdet. Dette er også i situationer, hvor en indkomstmodtager både kan fremstå som lønmodtager, men også som selvstændig erhvervsdrivende, hvorfor det er den samlede vurdering af forholdet, der afgør det ene eller det andet. Til cirkulære nr. 129 tillægges Den juridiske vejledning 2024 C.C.1.2, hvoraf der bliver lagt vægt på om indkomstmodtageren i forholdet mellem denne og hvervegiveren, har afholdt erhvervsmæssige driftsomkostninger. Dette kunne eksempelvis være, løn til ansatte, leje af erhvervslokaler, udgifter til anskaffelse af driftsmidler med videre. Er disse omkostninger af sådan en art og i væsentligt omfang overgår, hvad der er normalt i et lønmodtagerforhold, vil der være tale om en selvstændig erhvervsdrivende.²⁸

I praksis har Tupperware dommen været helt afgørende for at skelne mellem en lønmodtager og en selvstændig erhvervsdrivende. Tupperware dommen handler om en person, der solgte Tupperware, som mente, at hun var selvstændig erhvervsdrivende. Skatterådet kom frem til, at vedkommende var lønmodtager, hvilket landsretten gav medhold i. Tupperware-forhandleren skulle selv afholde udgifterne, der var tilknyttet tupperware-partys, hvor gæsterne havde mulighed for at aflægge bestillinger på Tupperware produkter. Forhandleren ville efterfølgende aflægge bestilling hos grossisten, hvilket kunne gøres efter tilsendte udsalgspriser, som ikke var et krav. Det var ikke et krav fra grossisten, om hvor mange partys der skulle holde, dette for op til forhandleren. Samtidig var der ikke stor økonomiske risiko i forbindelse med at være forhandler, hvilket talte for, at forhandlerne kunne betegnes som provisionslønnede, som de tidligere afgørelser fastlægger. Højesteret mener, i spørgsmålet om der er tale om en lønmodtager eller en selvstændig erhvervsdrivende, at udgangspunktet skulle findes i cirkulære nr. 129, hvoraf disse kriterier fremgår. Højesteret fandt ikke et endegyldigt svar, men forhandleren kunne i overvejende grad blive betragtet som selvstændig erhvervsdrivende, hvorfor Højesteret omstødte landsrettens afgørelse og gav medhold i at forhandleren af Tupperware kunne betragtes som selvstændig erhvervsdrivende. Ligeledes er denne blåstempling af cirkulære nr. 129 med til at klarlægge grundlagt for hvilke skatteydere, der kan betegnes for at være selvstændige erhvervsdrivende eller lønmodtager.

²⁷ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 221

²⁸ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.1, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for lønmodtagere og Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 221

Tilsvarende ses det også i en afgørelse fra Højesteret SKM2023.13.HR (herefter omtalt dykker dommen), der omhandler spørgsmålet om, hvorvidt en række dykkere kunne anses for at være selvstændige erhvervsdrivende. Dykkerne var blevet ansat af SMIT til at udføre dykkerarbejde på Nordsøprojektet. Dette skulle ske efter anvisninger fra SMIT, hvorfor der ikke var mulighed for dykkerne at kunne føre tilsyn, lede og fordele arbejdet. SMIT havde i kontrakten med dykkerne påpeget, at det var muligt for dykkerne at arbejde for andre, mens de udførte arbejdet for SMIT. Der blev ikke afregnet vederlag efter fakturering, men efter et timeblad dykkerne tilsendte SMIT på ugentlig basis. Gjorde vejret det ikke muligt at udføre arbejdet en dag, fik de stadig løn for at være på skibet. Ligeledes havde dykkerne ikke en synderligt økonomisk risiko ved udførelsen af arbejdet, da SMIT stillede både skib og udstyr til rådighed for dykkerne, dog skulle de selv medbringe eget dykkerudstyr. Yderligere skulle dykkerne ikke medbringe materiale til arbejdsopgaven på Nordsøprojektet, men kun deres arbejdskraft. Hertil skulle en erklæring fra dykkernes side om at være selvstændig erhvervsdrivende efter Hollandske myndigheder kunne fremvises. Der benævnes også andre forhold i afgørelsen fra Højesteret, der ligger til grund for afgørelsen. Højesteret ender med at lægge vægt på, at afgrænsningen mellem lønmodtager og selvstændig erhvervsdrivende skulle ske efter cirkulære nr. 129. Hvorved Højesteret finder, at dykkerne må anses for at være lønmodtager ud fra cirkulære 129 og den bevisførelse, der har været i sagen, hvor de enkelte dykkere udførte arbejde for SMIT i den pågældende periode.

Herfra skal det medtages, at Højesteret i Tupperware-dommen for første gang blåstempler cirkulære 129 som afgørende i afgrænsningen af en lønmodtager og selvstændig erhvervsdrivende. Efterfølgende anser Højesteret igen i dykkerdommen næsten 30 år senere cirkulære 129 som afgørende for afgrænsningen af lønmodtageren og den selvstændig erhvervsdrivende. Derfor må det antages, at ovenstående beskrivelse af cirkulære 129 og de to afgørelser fra Højesteret kan anvendes til afgrænsningen af en lønmodtager og selvstændig erhvervsdrivende.

7.1.2 Selvstændig erhvervsvirksomhed kontra hobbyvirksomhed

Efter at have afgrænset den selvstændige erhvervsdrivende fra en lønmodtager, skal der også ske en afgrænsning af den selvstændige erhvervsdrivende fra en, der driver en hobbyvirksomhed. Her skal det undersøges, om virksomheden er af erhvervsmæssig karakter eller ikke-erhvervsmæssig karakter, heraf hobbyvirksomhed. En hobbyvirksomheds primære formål er ikke indtægtserhvervelse, men derimod at være en personlig interesse hos den enkelte indkomstmodtager. Her vil indehaveren typisk

levere en aktiv indsats af personlige grunde, hvorfor dette typisk vil blive betragtet som en hobbyvirksomhed og ikke som en erhvervsmæssig virksomhed.²⁹

I tvivlstilfælde, som anført i ovenstående afsnit 7.1.1 *Selvstændige erhvervsdrivende kontra lønmodtageren*, kan det være svært at adskille, hvad der er en virksomhed af erhvervsmæssig karakter og en virksomhed, der ikke er af erhvervsmæssig karakter. Hvorfor man i helt normale tilfælde vil antage, at en virksomhed er af erhvervsmæssig karakter, når virksomheden er rentabel. En rentabel virksomhed har igennem en længere periode givet overskud af den primære drift, og der har været mulighed for at forrente fremmedkapital og investerede kapital samt muligheden for at give en rimelig driftsherreløn.³⁰ Derfor kan det augmenteres for, at når en virksomhed har været driftsmæssig i en længere periode og har opnået en indtjening af driften, at den herved er erhvervsmæssig.

Det er i tvivlstilfælde, at det kan være svært at fortage sådan en vurdering. Der anvendes derfor nogle kriterier, der skal være behjælpelig med at adskille en erhvervsvirksomhed, fra en ikke-erhvervsvirksomhed (hobbyvirksomhed). Der er i praksis flere momenter, der har betydning for afgrænsningen og har indflydelse på, om virksomheden er af erhvervsmæssig karakter. Der bliver lagt vægt på rentabiliteten i virksomheden og udsigten hertil, intensiteten og seriøsiteten af virksomhedens omfang, samt at ejeren har nogle faglige forudsætninger for at drive sådan en virksomhed, og om den bliver drevet efter erhvervsmæssige standarder.³¹ Dette er blot nogle af de momenter, der kan have indflydelse på vurderingen af virksomhedens erhvervsmæssige karakter.

To af de kriterier der nævnes ovenfor, har især vundet indpas i praksis, nemlig rentabilitets- og intensitetskriteriet.³² Rentabilitet handler som nævnt ovenfor om, at virksomheden på et tidspunkt bringer et overskud, det er derved ikke udelukket, at en virksomhed kan give underskud, det skal blot være af forbigående karakter. En virksomhed kan anses for erhvervsmæssig på trods af eksempelvis en periode, hvor der genereres underskud grundet konjunktursvingninger. Det er blot hensigten, at underskuddet skal være af forbigående karakter.

Dette ses i dommen TfS 1991.233 H, hvor et ægtepar havde anskaffet sig en lystbåd med henblik på udlejning af denne i deres virksomhed. Parret havde fortaget normale udlejningsbestræbelser for båden, men efter sagens oplysninger, menes det, at parret ikke ville opnå indtægter, der rimeligt kunne

²⁹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 287

³⁰ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.1, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for lønmodtagere

³¹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.3.1, Generelt om afgrænsningen af erhvervsmæssig virksomhed over for ikke erhvervsmæssig virksomhed og Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 288

³² Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 50

afspejle den kapital, der var investeret i lystbåden. Ligeledes havde det også betydning, at ægteparret hovedbeskæftigelse ikke havde en direkte tilknytning til bådudlejningsvirksomheden. Hvorfor landsretten kom frem til, at anskaffelsen af båden ikke var sket med erhvervsmæssig forsvarlig drift for øje. Dette udsagn er Højesteret enig i, hvorfor bådudlejningsvirksomheden bliver betragtet som en hobbyvirksomhed. Det har derfor betydning, at den indtægt der forventes, er tilsvarende rimelig afspejlet i den investerede kapital.

I en anden dom TfS 1994.364 H, hvor et deltidslandbrug igennem en årrække ikke havde genereret overskud, alligevel bliver betragtet som en erhvervsvirksomhed. Dette skyldes, at en skønsmand havde erklæret, at landbruget var drevet på en teknisk forsvarlig måde, og at der var udsigt til, at landbruget kunne genere et overskud. Deltidslandbruget har i en årrække ikke genereret et overskud, men alligevel betragtes landbruget som en erhvervsvirksomhed, grundet faglig forsvarlighed. Dette bevirker, at selv om en virksomhed som bådudlejningsvirksomheden bliver betragtet som en hobbyvirksomhed, grundet der er et vedvarende underskud her i, og at den ikke drives med den rette faglighed. Er det muligt at blive betragtet som en erhvervsmæssig virksomhed, selvom den genererer underskud, som ses i form af deltidslandbruget grundet den faglige forsvarlighed, der ligger i udførelsen af driften.

Med udgangspunktet i rentabilitetskriteriet, må det antages, at en virksomhed, der kan generere overskud over en længere periode, bliver drevet på en faglig forsvarlig måde, ikke genererer et vedvarende underskud, samt at indtjeningen er relativ forsvarlig set i forhold til de investeringer, der er foretaget i virksomheden, kan blive betragtet som en erhvervsmæssig virksomhed.

Det andet kriterie, der har vundet indpas i praksis, er intensitetskriteriet. Dette omhandler, at virksomheden skal kunne frembringe en vis omsætning, før denne kan karakteriseres som erhvervsmæssig.³³ Er det derimod ikke muligt at kunne præsentere en sådan omsætning af en vis størrelse, kan det være tegn på, at virksomheden har et andet formål end at indbringe en indkomst. Der fremgår ikke, hvad en vis omsætning er, der skal til for at blive betragtet som erhvervsmæssig, hvorfor dette afhænger af den enkelte virksomheds forhold.³⁴ Dette kriterie bliver belyst i efterfølgende domme.

Det følger af SKM2019.186.ØLR, at en virksomhed der drev et socialt medie, hvor der bliver uploadet billeder på fra diskoteker i nattelivet. Virksomheden blev ikke anerkendt af landsretten for at være

³³ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.3.1, Generelt om afgrænsningen af erhvervsmæssig virksomhed over for ikke erhvervsmæssig virksomhed

³⁴ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 54

af erhvervsmæssig karakter grundet manglende intensitet, eftersom virksomheden havde præsteret en omsætning på omkring 190.000 kr. i perioden 2005 til 2010. Dette fandt landsretten ikke var tilstrækkeligt for at kunne opfylde kriteriet, også selvom der var 100.000 brugere på hjemmesiden, og at der blev brugt en betydelig arbejdsmæssig indsats i virksomheden. Virksomheden blev på baggrund her ikke anerkendt for at være af erhvervsmæssig karakter.

I dommen SKM2007.107.HR, der omhandler en virksomhed, hvor der blandt andet udarbejdede horoskoper, fremgår det, at virksomheden igennem en længere periode havde frembragt et underskud og en omsætning af en begrænset størrelse. På baggrund heraf fandt Højesteret, at virksomheden måtte tolkes som en hobbyvirksomhed og ikke kunne tolkes som værende af erhvervsmæssig karakter.

Dommene er eksempler på, at selvom der bliver lagt et stort arbejde i virksomheden, og der er en omsætning, kan det være udslagsgivende at have en vis omsætning, hvis virksomheden skal betragtes for at være af erhvervsmæssig karakter. Der er dog også tilfældet, hvor en virksomhed er af erhvervsmæssig karakter, men ikke har opnået kravet til en vis omsætning. Her er det afgørende, at formålet med virksomheden udføres med en rentabel drift for øje, hvorfor man på sigt kunne antage, at der er mulighed for en rimelig fortjeneste.³⁵ Dette kan i tilfælde være virksomheder, der befinder sig i opstartsfasen, hvor der er en beskedne eller ingen omsætning i de første år. Dog er perioden for den beskedne omsætning afgørende. Er perioden af en længere varighed, bliver man ikke længere betragtet for at være en virksomhed af erhvervsmæssig karakter.

Dommen SKM2008.641.BR omhandlede en revisor, der i sin fritid drev en virksomhed, hvori han havde udviklet nogle lamper. Omsætningen i virksomheden var i 2003 beskedne, og retten fandt dette af mindre betydning i spørgsmålet om, hvorvidt virksomheden var af erhvervsmæssig karakter eller ej. Retten lagde i stedet vægt på, at revisorens hensigt var at sælge produktet til en producent og opnå royalties herfra. I udviklingsforløbet havde revisoren gennemgået flere iværksætterkursuser samt anvendt professionelle rådgivningsvirksomheder, der kunne hjælpe med blandt andet at opnå patentbeskyttelse og markedsanalyser. Samtidig besad revisoren selv den nødvendige økonomiske ekspertise i virksomheden. På baggrund heraf finder retten, at virksomheden er af erhvervsmæssig karakter, selvom virksomheden ikke opfyldte intensitetskravet om en vis omsætning. Retten fandt i stedet, at

³⁵ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.3.1, Generelt om afgrænsningen af erhvervsmæssig virksomhed over for ikke erhvervsmæssig virksomhed

incitament til at drive virksomheden med rentabilitet for øje var grundlag for, at virksomheden var erhvervsmæssig grundet de gerninger, revisoren havde foretaget sig i udviklingsperioden.

Dette viser, at intensitetskriteriet ikke er alt afgørende for, om en virksomhed er af erhvervsmæssig karakter eller ej, men at der foretages en samlet vurdering af de momenter, der er gældende for det enkelte forhold.

7.1.3 Selvstændig erhvervsdrivende kontra honorarmodtager

Efter at have afgrænset den selvstændige erhvervsdrivende fra henholdsvis lønmodtager og hobbyvirksomheder, afgrænses der nu fra honorarmodtager. Et honorar er et vederlag, der tilgår enten en selvstændig erhvervsdrivende eller en lønmodtager, men det kan også være optjent både udenfor et tjenesteforhold og ikke som led i selvstændig erhvervsvirksomhed.³⁶ De to første indkomstgrupper, hvor honorarmodtageren er selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager er ikke relevant i denne sammenhæng, hvorfor de beskrives kort. Derimod er honorarmodtageren, der optjener honorar udenfor tjenesteforhold og ikke som led i selvstændig erhvervsvirksomhed, er essentiel i forhold til afgrænsningen af den selvstændige erhvervsdrivende.

I enkelte erhvervsgrupper er det muligt at modtage vederlag, der kan betragtes som honorar, selvom disse bliver betragtet som selvstændige erhvervsvirksomheder. Dette kunne eksempelvis være håndværkere, entreprenører, advokater og revisorer samt flere. Disse typer af erhverv kan betragtes for at være selvstændige erhvervsdrivende på trods af, at de kun bliver drevet som en bibeskæftigelse. Hertil skal der tillægges, at enkeltstående honorar som regel ikke bliver anset for at være indtægt for en selvstændig erhvervsvirksomhed, hvorfor det kræver en vurdering af, om honoraret er gentagende eller et engangstilfælde.³⁷

Honorar som led i et tjenesteforhold anses ikke for at adskille sig fra en almindelig løn. For at vurdere om honoraret er modtaget i et tjenesteforhold eller ej, er der forskellige momenter, der taler for, at det er optjent i et tjenesteforhold. Det kunne eksempelvis være, hvis arbejdsgiveren kan give instruktionsbeføjelser, arbejdsydelsen på forhånd er fastlagt over en længere periode, og hvis lønmodtagerens arbejdsvilkår er under samme forudsætninger som for andre ansatte i virksomheden. Det er dog

³⁶ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.3, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for honorarmodtagere, der ikke er selvstændige erhvervsdrivende

³⁷ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.3, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for honorarmodtagere, der ikke er selvstændige erhvervsdrivende

muligt, at enkelte af disse momenter kan være opfyldt, hvorfor det er en samlet vurdering, der afgør, om honoraret er optjent inden for eller udenfor et tjenesteforhold.³⁸

Den sidste type af honorarmodtager indgår ikke i et tjenesteforhold og samtidig ikke gøre det for egen regning og risiko. Denne type af indkomstmodtager bliver omtalt enkelte steder i skatteloven.³⁹ Dette er eksempelvis i VSL § 22 d, hvor indkomst der stammer fra litterært arbejde, eller arbejdet er af skabende kunstnerisk karakter, som ikke er udført i et tjenesteforhold, kan fortage henlæggelser til indkomstudjævning. Denne type af indkomstmodtager benævnes også i arbejdsmarkedsbidragsloven § 2, stk. 1, nr. 2. Heraf fremgår det, at vederlag, der er erhvervet udenfor et ansættelsesforhold, samt der ikke er tale om en selvstændig erhvervsvirksomhed, skal indgå i den personlige indkomst. Ligeledes fremgår det også af Den juridiske vejledning C.C.1.2.3, hvor honorar, som ikke er optjent i tjenesteforhold eller som led i selvstændig erhvervsvirksomhed, bliver behandlet.

Det fremgår af Den juridiske vejledning C.C.1.2.3, at honorar der ikke er som led i tjenesteforhold, eller som led i selvstændig erhvervsvirksomhed, kan eksempelvis være honorar til musikere, skuespiller, mindre forfattervirksomheder, foredragsholder og undervisning samt freelancer. Dette fremgår i afgørelsen SKM2007.35.ØLR der gik spørgsmålet på, om en professor, der ved siden af sit virke, udøvede forfatter- og foredragsvirksomhed, kunne betragte sin forfatter- og foredragsvirksomhed for at være en erhvervsvirksomhed. Her fandt landsretten, at forfatter- og foredragsvirksomheden ikke kunne blive betragtet som en virksomhed af erhvervsmæssig karakter. Dette skyldes, at virksomhedens beskæftigelse lå i forlængelse af professorens dagligvirke i sin fuldtidsstilling som professor, hvorfor forfatter- og foredragsvirksomheden blev betragtet som en bibeskæftigelse for professoren. Ligeledes henviste landsretten til, at professoren ikke pådrog sig en særlig økonomisk risiko, og at der ikke var væsentlige udgifter ved aktiviteten i virksomheden. På baggrund heraf fandt landsretten, at forfatter- og foredragsvirksomheden hverken kunne blive betragtet som lønmodtager eller selvstændig erhvervsvirksomhed.

Der findes også en særlig type af honorar, nemlig bestyrelseshonorar, hvilket er et vederlag for et personligt arbejde i en bestyrelse, som normalt bliver beskattet som A-indkomst, jf. KSL § 43, stk. 1 og stk. 2, litra a. Der kan også være tale om et bestyrelseshonorar, som anses for at være indkomst i en selvstændig erhvervsvirksomhed, hvis indtægten stammer fra virke som bestyrelsesarbejde, indtægter fra bestyrelsesposter og ellers er et naturligt led i erhvervsvirksomhedens aktiviteter.

³⁸ Den juridiske vejledning 2024-1, C.A.3.1.2, Honorar

³⁹ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 48

Af denne type honorarmodtagere er der to særlige typer i form af at udføre bestyrelsesarbejde, hvilket er advokater og konsulenter. For advokater er det væsentligt, at bestyrelsesarbejdet er et led i den almindelige drift i advokatvirksomheden. Hvis dette er tilfældet, kan vederlaget indtægtsføres i virksomhedens indkomst, selvom honoraret er A-indkomst.⁴⁰ For konsulenter er det gældende, at bestyrelsesarbejde kan være en del af aktiviteten i en konsulentvirksomhed, hvis altså bestyrelsesarbejdet er en del af det arbejde, der ydes for kunden. Dette ses eksempelvis i SKM2011.716.SR, hvor en konsulentvirksomhed udførte arbejde for en kunde ved at assistere ledelsen hos kunden i form af bestyrelsesarbejde udført af partnerne i konsulentvirksomheden. Dette var en del af konsulentvirksomhedens normale arbejde, hvorfor vederlaget i form af honorar kunne indgå i konsulentvirksomheden.

En afgørelse fra Landsskatteretten SKM2012.437.LSR, der omhandlende en anmodning fra klager, som havde virke som konsulent og udførte bestyrelsesarbejde, om indkomsten fra bestyrelsesposter kunne anses for at være selvstændig erhvervsvirksomhed, der kunne indgå i virksomhedsordningen. Her fremgår det af Landsskatterettens afgørelse, at bestyrelsesarbejdet ikke har været en integreret del af konsulentvirksomhedens virke, hvorfor det modtagne vederlag for bestyrelsesarbejdet ikke kunne anses for indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Samtidig bliver klager ikke anset for lønmodtager for sit bestyrelsesarbejde, da klager ikke er ansat i en virksomhed eller er under instruktionsbeføjelser. På baggrund heraf finder Landsskatteretten, at klagers indtægter fra bestyrelsesarbejdet må anses for at være honorarindtægter. I disse to domme er det afgørende for konsulentvirksomheder, at bestyrelsesarbejde er en integreret del af deres drift af konsulentvirksomheden, for at indtægter for bestyrelsesarbejde ikke skal betragtes som honorar.

7.1.4 Den selvstændige erhvervsdrivende

På baggrund af de tre ovenstående afgrænsninger fra en selvstændig erhvervsdrivende henholdsvis lønmodtager, hobbyvirksomhed og honorarmodtager. Må det forstås, at en selvstændig erhvervsdrivende er en fysisk person, der driver en erhvervsmæssig virksomhed og ikke agerer i et tjenesteforhold. Kriterierne i cirkulærer 129 danner grundlag for, hvad der definerer en selvstændig erhvervsdrivende, hvorfor disse er af stor betydning for definitionen. En selvstændig erhvervsdrivende er eksempelvis kendetegnet ved, som nævnt i afsnit 7.1.1 *Selvstændig erhvervsdrivende kontra lønmodtager*, at være økonomisk ansvarlig og påtage sig den økonomiske risiko, at vedkommende helt eller

⁴⁰ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.3, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for honorarmodtagere, der ikke er selvstændige erhvervsdrivende

delvist leverer de nødvendige materialer og ejer de nødvendige redskaber og maskiner. Den selvstændige erhvervsdrivende driver sin erhvervsvirksomhed fra egne lokaler, og indkomsten kommer fra forskellige hvervegivere, som den selvstændige erhvervsdrivende kun er bundet til i form af en leveret arbejdsydelse. Disse momenter er blot nogle af de kriterier, der fremgår af cirkulærer 129. I afsnit 7.1.2 *Selvstændig erhvervsdrivende kontra hobbyvirksomheder*, fremgår det, at en selvstændig erhvervsvirksomhed skal have indtægtserhvervelse for øje, hvorved en hobbyvirksomheds hovedformål er at tilfredsstille en personlig interesse. I afgrænsningen mellem en erhvervsvirksomhed og en hobbyvirksomhed er der lagt fokus på to kriterier: 1) rentabilitet, som handler om, at virksomheden på sigt skal skabe en økonomisk gevinst for at kunne opfylde kriteriet, og 2) intensitet, som er en faktisk målestok, hvor virksomheden skal opnå en vis omsætning for at kunne opfylde kriteriet. Opfylder en virksomhed disse kriterier, vil den kunne betragtes for at være af erhvervsmæssig karakter. I afsnit 7.1.3 *Selvstændig erhvervsdrivende kontra honorarmodtager*, fremgår det, at en selvstændig erhvervsdrivende godt kan modtage honorar som vederlag, hvis det er som led i selvstændig erhvervsvirksomhed. Der bliver afgrænset fra kunstneriske og litterære erhverv, som ikke er i et tjenesteforhold, og konsulenter og advokater, der i sit daglige virke ikke beskæftiger sig med bestyrelsesarbejde. Ud fra ovenstående er det muligt at definere den selvstændige erhvervsdrivende.

7.2 Indkomster der ikke kan indgå i virksomhedsordningen

Det følger af VSL § 1, stk. 1, 2. pkt., at reglerne i afsnit 1 om virksomhedsordningen ikke er gældende for indkomster, der er kapitalindkomst efter PSL § 4, stk. 1, nr. 9 eller 11. Heraf følger det efter nr. 9, at det samlede nettobeløb af indkomsten fra en selvstændig erhvervsvirksomhed, vis antal af ejere er større end 10, og den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i et væsentligt omfang, ikke kan inddrages i virksomhedsordningen. Hertil skal der holdes fast i afgrænsningen af en selvstændig erhvervsvirksomhed, som i afsnittet ovenfor.⁴¹ Deltager den selvstændige erhvervsdrivende med en væsentlig arbejdsindsats i virksomhedens drift, vil skatteyderen ikke være omfattet af denne lov, og kan derved bruge virksomhedsordningen.⁴²

Samtidig gælder det for PSL § 4, stk. 1, nr. 9, at det samlede nettobeløb af indkomst ved selvstændig erhvervsvirksomhed efter LL § 8 K, stk. 2, når antallet af personlige ejere er større end 2, og den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i et væsentligt omfang, er kapitalindkomst. Dette omhandler fradrag for udgifter til beplantning af træer til erhvervsmæssig anvendelse, hvor antallet

⁴¹ Gade, Jannie Borup, Virksomhedsskatteloven med kommentarer, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 68 (herefter omtalt Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar)

⁴² Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.3.1.5, Betingelser for anvendelse af anpartsreglerne. Arbejdsindsats

af ejere i sådan en virksomhed skal udgøre 3 eller flere personer, og disse personer må ikke deltage i driften af sådan en virksomhed i væsentligt omfang. Hvorfor det samlede nettobeløb af indkomsten fra de virksomheder, der er omfattet af dette, ikke kan anvende virksomhedsordningen.⁴³

For kapitalindkomst, der er omfattet af PSL § 4, stk. 1, nr. 11, gælder, at det samlede nettobeløb af indkomst fra udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler og skibe uanset antal ejere, når den skattepligtige ikke deltager i virksomhedens drift i væsentligt omfang. Dette har den betydning, at hvis skatteyderen deltager i driften af virksomheder, der foretager udlejning af afskrivningsberettigede driftsmidler og skibe, vil skatteyderen ikke være omfattet af denne bestemmelse.⁴⁴

Er indkomsten omfattet af disse to bestemmelser i PSL § 4, stk. 1, vil det ikke være muligt at anvende virksomhedsordningen på denne type af indkomst, da der vil være tale om kapitalindkomst. Essensen af PSL § 4, stk. 1, nr. 9 og 11 kan ud fra ovenstående antages at være, at når skatteyderen ejer en virksomhed, der er omfattet af bestemmelserne og deltager i et væsentligt omfang i driften af virksomheden, kan vedkommende anvende virksomhedsordningen på denne typer af virksomheder.

Endvidere kan virksomhedsordningen ikke anvendes på konkursindkomst, jf. VSL § 1, stk. 1, sidste pkt. Der henvises hertil KKSL § 6, hvor af der fremgår at fysiske personer, hvis bo er under konkursbehandling, ikke er skattepligtige af konkursindkomsten. Derfor kan virksomhedsordningen ikke anvendes på konkursindkomst, da indkomsten ikke er skattepligtig. Har skatteyderen indtægter fra sin egen virksomhed, hvor indtægterne ikke er omfattet af konkursen, er det muligt, at disse indtægter kan indgå i virksomhedsordningen.⁴⁵

7.3 Regnskabsmæssige krav og særlige oplysningskrav

Efter afgrænsningen af den selvstændige erhvervsdrivende, er det gældende efter VSL § 2, stk. 1, at der er en række regnskabsmæssige krav, der skal opfyldes for at kunne anvende virksomhedsordningen.⁴⁶ Her skal skatteyderen udarbejde et regnskab for virksomheden efter bogføringslovens bestemmelse, jf. VSL § 2 stk. 1, 1. pkt. Heri gælder det, at bogføringen bliver tilrettelagt og udføres efter bogføringsloven (herefter benævnes BL) §§ 5 og 6. Disse er efter lovforarbejderne til den nye bogføringslov blot en sproglig ændring af den tidligere § 6 omhandlende ”god bogføringsskik”. Heraf er tiltænkt at specificere indholdet af god bogføringsskik tydeligere, dog henvises der til, at paragrafferne

⁴³ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 69

⁴⁴ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar s. 70

⁴⁵ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 72

⁴⁶ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 246

stadig er et udtryk herfor, og begrebet kan stadig fortolkes dynamisk.⁴⁷ Regnskabspligten er til for at sikre transaktioner, virksomheden har med omverdenen, bliver registreret korrekt og løbende, som man fortager transaktionerne.⁴⁸ Dette følger af BL § 5, stk. 2, at bogføringen skal tilrettelægges og udføres under hensyn til virksomhedens kompleksitet, antallet af transaktioner og transaktionernes økonomiske omfang. Kravene til bogføringen uddybes i BL §§ 7-11.

Efter ovenstående bogføringsregler skal bogføringen tilrettelægges på sådan en måde, at den selvstændige erhvervsdrivendes samlede økonomi bliver opdelt i en privatøkonomi og en virksomhedsøkonomi, jf. VSL § 2 stk. 1, 2. pkt. Denne bogføring muliggør, at der er klarhed over overførelserne, der her er mellem virksomhedsøkonomien og privatøkonomien, for at kunne opgøre hævninger og indskud fra og i virksomheden, samt at skatteberegningen opgøres korrekt. Udføres bogføringen på korrekt vis, vil der ikke være tvivl om, hvilke midler der er virksomhedens midler, og hvilke der er private midler.⁴⁹ Det er dog anerkendt i praksis, hvis erhvervsvirksomhedens økonomi er bestående af beskedne transaktioner, at erhvervsvirksomheden nødvendigvis ikke skal opfylde kravene til bogføringsloven for at kunne anvende virksomhedsordningen. Dette følger også af afgørelsen afsagt i Landsskatteretten TfS 1998.719 LSR, hvor der blev anmodet om at anvende virksomhedsordningen, selvom fristen for indgivelse af selvangivelsen var overskredet. Dog finder Landsskatteretten, at skatteyderen måtte anses for at kunne anvende virksomhedsordningen, hvis de øvrige betingelser for at anvende ordningen var opfyldt. Landsskatteretten konkluderede, at skatteyderen opfyldte de regnskabsmæssige krav for at kunne anvende virksomhedsordningen, selvom der ikke var foretaget nogen bogføring løbende. Dette skyldes, at regnskabet var af sådan en grad, at der ikke var sket ændringer i de omtalte indkomstår, og at der efterfølgende var sket en adskillelse af virksomhedens økonomi og privatøkonomien. Dette medførte, at de regnskabsmæssige forhold i virksomheden kunne anses for simple og enkle, hvorfor nødvendigheden for at foretage løbende bogføring ikke var til stede. På baggrund heraf fandt Landsskatteretten, at skatteyderen var berettiget til at anvende virksomhedsordningen.

Ud fra denne afgørelse kan det udledes, at det afgørende moment er, at man kan adskille virksomhedsøkonomien fra privatøkonomien, hvorfor tilrettelæggelsen af de to økonomier er udslagsgivende for, at de forbliver adskilte.⁵⁰ Dette understøttes i afgørelsen SKM2016.261.VLR, hvor en skatteyder

⁴⁷ Erhvervsministerens Bemærkninger til Lovforslaget, Folketidende 2021-22, Lovforslag nr. 163, Tillæg A, s. 43

⁴⁸ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 194

⁴⁹ Gade, Virksomhedsskattebogen med kommentar, s. 84

⁵⁰ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 246

ikke har udarbejdet et regnskab der opfylder krævende til bogføringsloven efter VSL § 2, ligeledes var der ikke fremført tilstrækkeligt bilagsmateriale, der kunne give et grundlag for et skøn, der ville muliggøre en adskillelse af virksomheds økonomien og skatteyderens private økonomi.

Bogføringen har således til formål at sikre, at opdelingen af virksomhedsøkonomien og privatøkonomien, der fremgår ved indtræden i virksomhedsordningen og forbliver opretholdt under anvendelsen af virksomhedsordningen. Den korrekte bogføring sikrer også en korrekt registrering af forskellige transaktioner, der finder sted mellem privatøkonomien og virksomhedsøkonomien. Disse transaktioner skal bogføres særskilt for hver post med virkning fra tidspunktet, hvor transaktionen har fundet sted, dog med forbehold for overførsler efter VSL § 2, stk. 5, jf. VSL § 2, stk. 4. Skatteministeriet har mulighed for at fastsætte nærmere konkrete regler for at anvende virksomhedsordningen, jf. VSL § 2, stk. 6.⁵¹ Dette er gjort i kapitel 7 i bekendtgørelsen for mindre virksomheder og i kapitel 5 i bekendtgørelsen for større virksomheder.⁵²

Udover de bogføringsmæssige krav der følger af VSL § 2, er der ligeledes nogle øvrige formkrav, der fremgår af samme paragraf. Disse formkrav er gældende i spørgsmålet om, virksomhedsordningen skal vælges til. Det følger af VSL § 2, stk. 2, 1. pkt., at den skattepligtige ved afgivelsen af selvangivelsen for et indkomstår skal tilkendegive, om virksomhedsordningen skal anvendes eller ej. Fristen for indsendelsen af selvangivelsen ligger som udgangspunkt den 1. juli, hvorfor valget af beskatningsform først sker efter udløbet af det pågældende indkomstår.⁵³ Det er dog muligt for den skattepligtige at ændre beslutningen om, hvorvidt virksomhedsordningen skal anvendes eller ej. Fristen for at ændre beslutningen herom skal senest falde den 30. juni i det andet kalenderår efter det pågældende indkomstår er udløbet, jf. VSL § 2, stk. 2, 3. pkt. Dette bevirker, at skatteyderen har 1,5 år efter det pågældende indkomstår til at træffe beslutningen om, hvorvidt virksomhedsordningen skal anvendes. Den skattepligtige får i denne overvejelse også indsigt i, hvordan det efterfølgende indkomstår ser ud, hvilket gør beslutningen mere overskuelig, da den skattepligtige bedre kan vurdere konsekvenserne af ordning, der vælges.⁵⁴ Dette er en ubetinget ret, den selvstændige erhvervsdrivende har til at ombestemme inden for den givende frist, og der er ikke nogen krav til den selvstændige erhvervsdrivende skal begrunde, hvorfor man ombestemmer sig.⁵⁵

⁵¹ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 93

⁵² Bekendtgørelse nr. 1295 af 14. november 2018, Mindstekravsbekendtgørelsen for større virksomheder og Bekendtgørelse nr. 1296 af 14. november 2018, Mindstekravsbekendtgørelsen for mindre virksomheder

⁵³ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.3.1, Valg af virksomhedsordningen mv.

⁵⁴ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 88

⁵⁵ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.3.1, Valg af virksomhedsordningen mv.

Dette ses også i den tidligere nævnte afgørelse TfS 1998.719 LSR samt i SKM2020.41.LSR, hvor en selvstændig erhvervsdrivende havde modtaget en årsopgørelse fra SKAT, hvor SKAT havde foretaget et skøn for virksomhedens resultat, og den selvstændige erhvervsdrivende skulle selv rette oplysningerne. Dette gøres, hvor virksomhedsordningen vælges, hvilket SKAT ikke mener kan lade sig gøre, da fristen for omvalg var overskredet, hvorfor valget ikke kunne godkendes. Landsskatteretten ændrer denne afgørelse fra SKAT på det grundlag, at den selvstændige erhvervsdrivende ikke på forhånd havde angivet at anvende virksomhedsordningen samt en passivitet herfra måtte føre til, at klageren ikke havde foretaget et valg om beskatningsformen og hermed valget af virksomhedsordningen. Dette bevirker, at der ikke var tale om et omvalg, som SKAT mente, men der var derimod ikke foretaget et valg om beskatningsformen, hvorfor Landsskatteretten gav den selvstændige erhvervsdrivende medhold i at anvende virksomhedsordningen i det pågældende kalenderår.

Vælger den selvstændige erhvervsdrivende at anvende virksomhedsordningen, er det gældende, at virksomhedsordningen anvendes på hele virksomheden i hele indkomståret, jf. VSL § 2, stk. 2, 4 pkt. I tilfælde af at virksomheden er opstartet i løbet af året, eller virksomheden er ophørt i løbet af året, kan et kapitalafkastet kun beregnes forholdsmæssigt ud fra det antal måneder, virksomheden har været aktiv i af det pågældende år. Dette bevirker, at virksomhedsordningen kun anvendes på den del af året, hvor virksomheden er aktiv.⁵⁶ Dette bekræftes i afgørelsen TfS 1996.298 Ø, hvor en kvinde udlejede sin bolig delvist i et indkomstår, her blev det fastlagt, at en skattepligtig har ret til at anvende virksomhedsordningen fra påbegyndelsen af den erhvervsmæssige virksomhed.

Hvis den skattepligtige driver flere virksomheder, følger det af VSL § 2, stk. 3, at alle virksomhederne skal indgå som en virksomhed ved anvendelsen af virksomhedsordningen. Dette betyder, at man som selvstændig erhvervsdrivende ikke kan vælge beskatning efter virksomhedsordningen for nogle af virksomhederne, mens for andre ejet virksomheder vælges beskatning efter enten PSL eller kapitalafkastningsordningen.⁵⁷ Det tilføjes hertil, at virksomhederne ikke skal samles under et regnskab, hvorfor hver virksomhed som udgangspunkt skal udarbejdet et regnskab efter bogføringsloven, men efter virksomhedsordningen behandles som en samlet enhed ved opgørelsen af indskudskontoen, mellemregningskontoen, kontoen for opsparet overskud samt kapitalafkastningsgrundlaget.⁵⁸

⁵⁶ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 90

⁵⁷ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 197

⁵⁸ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 91

8. Indtræden i Virksomhedsordningen

Efter at have fastlagt hvilke krav der stilles til skatteyderen, for at kunne indtræde i ordningen, vil der nu blive undersøgt, hvordan indtræden forløber sig. Her vil det inden opgørelsen af indskudskontoen, være nærliggende at undersøge, hvilke aktiver og passiver skatteyderen kan anvende i virksomhedsordningen og hermed blive inddraget i opgørelsen af indskudskontoen. Dette er efterfulgt af en frembringelse af forskellige konti og opgørelser, der har indflydelse på skatteyderens skatteberegning.

8.1 Indskydelse af aktiver

I dette afsnit undersøges der hvilke typer af aktiver, den selvstændige erhvervsdrivende kan indskyde i virksomhedsordningen, hvorfor det skal klarlægges, hvilke aktiver der kan indgå her i. Udgangspunktet er, at alle erhvervsmæssige aktiver kan indskydes, hvorfor typen af aktivet, om det er materielle-, immaterielle- eller finansielle aktiver, er underordnet. Bliver aktivet anset for ikke at være af erhvervsmæssig karakter, men derimod af privat karakter, er det ikke muligt at indskyde aktivet i virksomhedsordningen.⁵⁹ Denne adskillelse bliver underbygget af SKM2017.282.LSR, hvor en skatteyder, der anvendte virksomhedsordningen, havde indskudt en autovirksomhed og udlejning af ejendomme. Yderligere havde skatteyderen indskudt nogle udstykninger af byggegrunde. Her finder Landsskatteretten, at disse udstykninger ikke kunne indgå i virksomhedsordningen, da det ikke er en del af skatteyderens næringsdrivende aktivitet at sælge byggegrunde. Hvorfor byggegrundene skulle indgå i skatteyderens privatøkonomi og ikke i virksomhedsordningen. Det er derfor vigtigt at de aktiver, der indskydes i ordningen, har den rette tilknytning til virksomheden. På baggrund heraf skal ske en afgrænsning af erhvervsmæssige aktiver fra ikke-erhvervsmæssige aktiver.

For at specificere hvad erhvervsmæssige aktiver indebærer, er det oplagt at undersøge, hvad der ikke er erhvervsmæssige aktiver. Dette er kunne være private aktiver, hvoraf det kunne være aktiver som, privat indbo, en ejerbolig, der stilles gratis til rådighed for familie, jf. LL § 12 a, private udlån i virksomhedsordningen og udlejning af sommerhuse, der står til rådighed for ejeren.⁶⁰ Disse eksempler bliver underbygget af lignende eksempler fra praksis.

En Højesteretsdom SKM2023.190.HR, der omhandlede et udlån i form af en mellemregning mellem en landmands personlige drevne landbrugsvirksomhed og et interessentskab, der drev en minkfarm. Heri havde landmanden 25 pct. og hans stedsøn 75 pct., hvor de begge parter var deltagere i

⁵⁹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 248

⁶⁰ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.4, Erhvervsmæssig aktiver

interessentskabet. Landmanden ønskede, at dette udlån kunne indskydes i virksomhedsordningen, hvori det private landbrug og andelen af minkfarmen var placeret. Ved oprettelsen af interessentskabet bliver driften af selskabet finansieret af landmandens virksomhed og bogført som et lån. Skattemyndighederne mente, at stedsønnens andel var et lån til ham, der ikke var af erhvervsmæssig karakter, hvorfor lånet blev anset som overført fra virksomhedsordningen til landmandens personlige indkomst. Denne afgørelse giver Højesteret medhold i, da lånet til stedsønnen ikke var sket som led i en løbende samhandel, men derimod en generel finansiering af driften i interessentskabet. Højesteret mente, at udstedelsen af sådan et lån, var som led i en finansieringsvirksomhed og kunne ikke anses for at have den tilstrækkelige tilknytning til aktiviteterne i landmandens virksomhed, der var under virksomhedsordningen. Det betyder, at Højesteret opfatter lånet som et privat lån fra landmanden til stedsønnen. Derfor sker der en overførsel af værdier fra landbrugsvirksomheden til landmandens private konto. Sådan en overførsel skal ske i overensstemmelse med hæverækkefølgen, jf. VSL § 5

Ligeledes et eksempel fra en skatterådsafgørelse SKM2019.25.SR, der omhandler, at Skatterådet ikke kunne bekræfte, at ledig kapital i virksomhedsordningen kunne bruges til at foretage investering i vin. Af afgørelsen fremgår det, at et selskab, påtænker at sælge investeringsvine til personer, der anvender virksomhedsordningen. Her kommer Skatterådet frem til, før en sådan investering i investeringsvine med ledig kapital i virksomhedsordningen, kan finde sted, uden at der er tale om en hævning, skal investeringen have en vis tilknytning til virksomheden. Forekommer der ikke en vis tilknytning mellem investeringen i vine og virksomhedens erhvervsmæssige aktivitet, må vinene anses for at være af privat karakter, herved kan der ikke foretages en investering i vinene uden, at der vil ske en hævning efter VSL § 5.

Udover private aktiver, som ikke kan indgå i virksomhedsordningen, er der også finansielle aktiver, der ligeledes ikke kan indgå i virksomhedsordningen. Dette er aktiver, der er en del af anpartsvirksomheder, som er omfattet af PSL § 4, stk. 1, nr. 9 og 11, jf. VSL § 1, stk. 1, 2. pkt. Dette er beskrevet i afsnit 7.2 *Indkomster der ikke kan indgå i virksomhedsordningen*. Dertil er det aktiver, der er omfattet af VSL § 1, stk. 2, 1. pkt., hvoraf det fremgår at aktier med videre, der er omfattet af aktieavancebeskatningsloven (herefter benævnt ABL), uforrentede obligationer og præmieobligationer ikke kan indgå i virksomhedsordningen, medmindre den selvstændige erhvervsdrivende driver næring med sådanne aktiviteter. Aktier, der er omfattet af ABL, kan som sagt ikke indgå i virksomhedsordningen, dog er det gældende, at aktier og investeringsbeviser, der er omfattet af ABL § 19 godt kan indgå i ordningen. Ligeledes kan aktier også indgå i ordningen, hvis aktierne anses for at være drevet

med næring for øje. Det kan også lade sig gøre, hvis aktierne kan beskattes løbende efter lagerprincippet, ifølge ABL § 23, stk. 7.⁶¹

I en afgørelse fra Landsskatteretten SKM2018.647.LSR, der omhandler investering af overskudslikviditet i erhvervsobligationer. Her spurgte en spørger, om en investering i erhvervsobligationer med overskudslikviditet, kunne lade sig gøre, som en hævning uden om hæverækkefølgen i VSL § 5. Dette besvarede Skatterådet med et nej, med en begrundelse om, at alene erhvervsmæssige aktiver kan indgå i virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 1 og § 1, stk. 3. Fortages der investeringer af virksomhedens midler i finansielle aktiver, der ikke kan være i ordningen, må dette betragtes som en hævning i virksomhedsordningen efter hæverækkefølgen i VSL § 5. Denne afgørelse omstøder Landsskatteretten til et ja, grundet informationer om, at erhvervsobligationerne var registreret på værdipapircentralen, obligationerne ville ikke blive optaget på et reguleret marked og de ville blive forrentet med 5 pct. På baggrund heraf tolker Landsskatteretten, at VSL § 1, stk. 2. positivt omtaler, at uforrentede obligationer ikke kan være i virksomhedsordningen, hvorfor det ud fra almindelig sproglig forståelse, må tolkes som forrentede obligationer, som hovedregel kan placeres i virksomhedsordningen. Ud fra ovenstående, stilles der særlige krav til hvilke typer af finansielle aktiver, der kan indskydes i virksomhedsordningen, samt at det kan være svært at vurdere om, der er tale om private eller erhvervsmæssige finansielle aktiver.

Der findes også aktiver, der er blandet benyttet. Dette er aktiver, der både finder anvendelse i private og erhvervsmæssige formål. Denne type af aktiver vil som udgangspunkt ikke indgå i ordningen, jf. VSL § 1, stk. 3. Dog fremgår det, at en ejendom der tjener til erhvervsmæssige formål i væsentligt omfang, og som bolig for ejeren, skal indgå i ordningen. I vurderingen af om en erhvervsmæssig ejendom anvendes væsentligt, undersøges det hvor stor en del af ejendommens værdi, der anvendes erhvervsmæssigt. Denne værdimæssige andel skal som minimum udgøre 25 pct. af ejendommen.⁶² Hertil skal den erhvervsmæssig anvendelse opfattes, som ejendommen bliver anvendt i sammenhæng med en selvstændig erhvervsvirksomhed udfører dens aktiviteter. Dette kunne eksempelvis være, at ejendommen blev anvendt til kontor for den selvstændige erhvervsvirksomhed.

Denne vurdering ses et eksempel på i en afgørelse fra byretten SKM2009.471.BR, der omhandler om en blandet benyttet ejendom, kan indgå i virksomhedsordningen. I perioden der omtales i afgørelsen

⁶¹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 250

⁶² Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 250 og Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 201

anvendes ejendommen både til erhvervsmæssige formål og private formål, men i et vurderingsmæssigt syn, var der tale om en erhvervsmæssig ejendom, hvor der ikke var foretaget en fordeling af ejendomsværdien mellem den erhvervsmæssige del og den privat del. Det følger af VSL § 1, stk. 3, at den erhvervsmæssige del af en ejendom indgår i ordningen, i tilfælde hvor der er foretaget en fordeling af ejendomsværdien. Da dette ikke var tilfældet, finder byretten at ejendommen, hverken helt eller delvist kan indgå i virksomhedsordningen. Dette viser, at ønsker man at indskyde sine blandet benyttet ejendom i virksomhedsordningen, skal man ifølge VSL § 1, stk. 3, foretage en vurdering af den erhvervsmæssige anvendelse, hvorfor det kun vil være denne del, der kan indgå i virksomhedsordningen.

Yderligere fremgår det af VSL § 1, stk. 3, at der er en mulighed for, den selvstændige erhvervsdrivende kan indskyde forskellige blandede aktiver, der både anvendes privat og erhvervsmæssigt, herunder biler, ladestandere, telefoner, datakommunikationsforbindelser og computer med tilbehør. Hvis den selvstændige erhvervsdrivende ønsker at inddrage nogle af disse typer af aktiver i ordningen, skal hele aktivet indgå, hvorfor man ikke blot kan indskyde den erhvervsmæssige del af aktivet, ellers skal det indgå i privatøkonomien.⁶³ Det er en mulighed for den erhvervsdrivende at vælge imellem hvilke blandede aktiver, den erhvervsdrivende ønsker at inddrage i ordningen, hvorimod der er en pligt til at inddrage ejendomme, der har et blandet formål i ordningen. Vælger den selvstændige erhvervsdrivende at indskyde blandet benyttet aktiver i ordningen, skal den erhvervsdrivende beskattes af den private anvendelse af aktivet.

Dette ses i en afgørelse fra landsretten SKM2015.31.ØLR, hvor det fremgår, at en medinteressent skulle beskattes af fri firmabil på gule plade. Bilen var registreret til blandet anvendelse, dog var der ikke foretaget nogle særlige erhvervsmæssige indretninger af bilen, og den var egnet til privat brug. Det fremgik af afgørelsen, at bilen stod til rådighed for medinteressenten på hans bopæl eller på virksomhedens adresse. Samt var han blevet standset i en kontrol af SKAT og observeret i en ridebutik, hvor bilen udelukkende var anvendt til privat brug. Ud fra disse omstændigheder formodes det, at bilen har stået til rådighed for medinteressentens private ærinder. Det er således medinteressentens pligt at bevise, at bilen ikke blev anvendt til privat brug. Dette lykkedes ikke, hvorfor landsretten stadfæster byrettens dom, om at medinteressenten skal beskattes af værdien af fri bil, jf. VSL § 1, stk. 3.

⁶³ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 201

Vælger man derimod at holde bilen uden for virksomhedsordningen, er det hele bilen der holdes ude af ordningen. Dog er det gældende, at hvis bilen bliver brugt til erhvervsmæssige anvendelse, er det muligt at få godtgjort kørslen af virksomheden. Dette kan gøres enten ved at beregne en leje af bilen for de faktiske erhvervsmæssige omkostninger eller anvende Skatterådets satser for erhvervsmæssig kørsel i egen bil. For begge disse metoder fratrækkes godtgørelsen i virksomhedens indkomst. Sker godtgørelsen efter regnskab, bliver det betragtet som en hævning i virksomheden, hvorved hævningen sker efter hæverækkefølgen i VSL § 5. Samtidig er det muligt, at godtgørelsen bogføres over mellemregningskontoen efter VSL § 4 a. Ligeledes skal godtgørelsen fremgå af den skattepligtiges personlige indkomst.⁶⁴ Bliver der modsætningsvist foretaget godtgørelse efter Skatterådets satser, vil godtgørelsen ske som en hævning, der går udenom hæverækkefølgen i VSL § 5, dog er det muligt at bogføre godtgørelsen over mellemregningskontoen, hvis den selvstændige erhvervsdrivende anvender denne. Hvis Skatterådets satser finder anvendelse, er den selvstændige erhvervsdrivende forpligtiget til at føre eksempelvis et kørselsregnskab over antallet af erhvervsmæssige kørt antal kilometer.⁶⁵

Dette bliver i afgørelsen SKM2005.19.LR fra landsretten behandlet, hvor en skatteyder brugte firma-bilen, og det ikke havde været ført et kørselsregnskab over bilen. Dog havde skatteyderen frembragt et kørselsregnskab for bilen, som dokumentation for erhvervsmæssig kørsel uden for virksomhedsordningen. Dette mener landsretten, var behæftet med fejl og unøjagtigheder, der ikke gjorde det muligt at frembringe en præcis anvendelse af bilen, hvorfor det ikke kunne klarlægges, om skatteyderens kørsel var sket i hans private bil eller i virksomhedens bil. Denne bil var ligeledes stående på virksomhedens adresse, der også var skatteyderens adresse. På baggrund her af finder landsretten, at der ikke var grundlag for at give yderligere skattefri kørselsgodtgørelse, end hvad myndighederne skønsmæssigt havde gjort. Det må herfor antages, at det er et krav, for at den selvstændige erhvervsdrivende kan få godtgørelse for den erhvervsmæssige anvendelse af egen bil, at der skal føres et kørselsregnskab over det antal af erhvervsmæssige, kørte kilometer, der er kørt.

8.2 Indskydelse af passiver

Efter at have fastlagt i ovenstående afsnit hvilke aktiver, der kan indgå i virksomhedsordningen, skal det ligeledes undersøges, hvilke passiver der kan indskydes i virksomhedsordningen. Der fremgår ikke af VSL en afgrænsning af, hvilke typer af gæld der kan indgå i ordningen. Ifølge Den juridiske vejledning skal hele den selvstændige erhvervsdrivendes erhvervsmæssige gæld indgå i

⁶⁴ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.9.3, Bilen holdes uden for virksomhedsordningen

⁶⁵ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.9.3, Bilen holdes uden for virksomhedsordningen

virksomhedsordningen. Heraf er den typiske erhvervsmæssige gældspost eksempelvis leverandørgæld, forudbetalinger fra kunder samt renter af skyldig virksomhedsgæld.⁶⁶

Selvom udgangspunktet er, at det kun er erhvervsmæssig gæld, der kan indskydes i ordningen, findes det acceptabelt at indskyde ikke-erhvervsmæssig gæld i ordningen. Dette kommer af, at der i ordningen en indbygget en selvkontrollerende effekt i form af forrentning af den investerede kapital samt reglerne, der fremgår af VSL § 11, omkring rentekorrektion. Det fremgår heraf, hvis indskudskontoen er negativ på tidspunktet for påbegyndelsen af virksomhedsordningen, bliver der beregnet en rentekorrektion. Dette skyldes, at den selvstændige erhvervsdrivende ikke skal have mulighed for at afdrage på privat gæld med lavere beskattet midler. Det er dog op til skatteyderen selv at vurdere om der skal fortages en indskydelse af privat gæld i virksomhedsordningen, det vil resultere i ovennævnte udfald.⁶⁷

Ved ovenstående må det forstås, at den selvstændige erhvervsdrivende i et bredt omfang selv kan afgøre hvilke former for gældsposter, der bliver indskudt i virksomhedsordningen. Her er der mulighed for, at Skattestyrelsen kan efterprøve den selvstændige erhvervsdrivendes valg af indskudt gæld.

8.3 Indskudskonto

Efter ovenstående beskrivelse af hvilke aktiver og hvilke passiver, der kan indgå i virksomhedsordningen, er der en række konti, der skal opgøres ved selve indtræden i ordningen. En af de konti er indskudskontoen, der viser hvilke aktiver og passiver, skatteyderen har indskudt i virksomheden og tilføjet til virksomhedsøkonomien fra skatteyderens privatøkonomi. De midler, skatteyderen indskyder i virksomhedsøkonomien, bliver betegnet som allerede beskattet midler, hvorfor skatteyderen har mulighed for at trække tilsvarende midler ud af virksomhedsskatteordningen.⁶⁸ Dog er dette først en mulighed at hæve på indskudskontoen, hvis virksomhedens overskud og kontoen for opsparet overskud er hævet ud.⁶⁹

Ved starten af det regnskabsår, hvor skatteyderen indtræder i virksomhedsskatteordningen, opgøres indskudskontoen. Kontoen opgøres som værdien af de samlede indskudte aktiver med fradrag for eventuel gæld, jf. VSL § 3, stk. 3. Udgangspunktet for indskudskontoen er, at den skal være positiv, hvilket betyder, at de indskudte aktiver udgør en større værdi end den indskudte gæld. Derimod er

⁶⁶ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.12, Erhvervsmæssig gæld

⁶⁷ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 202

⁶⁸ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 252

⁶⁹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.5.1, Generelt om indskudskonto

det muligt at opnå en negativ indskudskonto, hvorfor det skal undersøges, om den indskudte gæld udelukkende er af erhvervsmæssig karakter. Her følger det af VSL § 3, stk. 5, at hvis opgørelsen er negativ, og den skattepligtige kan dokumentere, at de aktiver og passiver der er indskudt, er erhvervsmæssige sættes indskudskontoen til nul. Dog er det ikke et krav efter VSL § 3, stk. 5, at indskudskontoen skal sættes til 0 kr. i tilfælde af negativ indskudskonto. Derimod er det en mulighed at foretage en reducere af indskudskontoen med den del af gælden, der er erhvervsmæssige gæld, hvorfor der vil være privat gæld tilbage på indskudskontoen.⁷⁰ Efter reguleringen af erhvervsmæssig gæld på indskudskontoen, og den fortsat er negativ, har det flere skatteretlige konsekvenser i form af en rentekorrektion, og skatteyderen ikke har mulighed for at spare op i virksomhedsskatteordningen.

Ved indskydelse af en ejendom efter VSL § 3, stk. 4, skal den indregnes til den kontante anskaffelsessum eller ved en fastsat ejendomsværdi ved begyndelsen af indkomståret med fradrag for byrder. Når man foretager indskydelse af en ejendom med prioritetsgæld, er der tale om et indskud, men samtidig en hævning. Det vil sige, at den prioritetsgæld, der er i ejendommen, vil blive betragtet som en hævning uden hensyn til, om der er tale om privat eller erhvervsmæssig gæld.⁷¹ Et eksempel herpå ses i afgørelsen SKM2006.721.SR omhandle en tandlæge, der ønskede at indskyde en ejendom i virksomhedsordningen, der var prioritetsgæld i. Ejendommen blev opgjort til nettoværdien af ejendommen, hvilket var ejendommens værdi med fradrag for prioritetsgælden. Dette er efter Skatterådets opfattelse ikke muligt, da nettometoden blev ophævet ved lov nr. 344 af 15. maj 1992. Dette er nu kun muligt at anvende bruttometoden, hvor ejendommens værdi indskydes på indskudskontoen, og herefter sker en hævning af prioritetsgælden efter hæverækkefølgen i VSL § 5.

Ender indskudskontoens saldo med at være positiv ved opgørelsen heraf, er det ikke et krav, at den erhvervsdrivende kan dokumentere, hvilke gældsposter der er private, og hvilke der er erhvervsmæssige. Dette har først afgørende betydning i tilfælde, hvor Skattestyrelsen undersøger forholdene for den enkelte erhvervsdrivende.⁷² Når opgørelsen af indskudskontoen er opgjort ved indkomstårets start, er det ikke muligt at ændre værdien af kontoen, før afslutningen af regnskabsåret ved anvendelse af virksomhedsordningen, jf. VSL § 3, stk. 6. Der bliver foretaget en korrektion af indskudskontoen med tilgang af et eventuelt indskud og nedgang fra eventuelle hævninger, der har været i løbet af året.⁷³

⁷⁰ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 206

⁷¹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.5.5, Årlig regulering af indskudskontoen

⁷² Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 206

⁷³ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.5.1, Generelt om indskudskonto

Hertil følger der et eksempel, der vil være gennemgående i den resterende del af afhandlingen som et tænkt eksempel på, hvordan virksomhedsordningen kan anvende til skatteberegningen for den selvstændige erhvervsdrivende. Dette eksempel i tabel 2 viser indskudskontoen ved opstart af virksomhedsordningen i 2022 for en selvstændig erhvervsdrivende, der driver en erhvervsvirksomhed.

Tabel 2: Opgørelse af indskudskonto primo 2022.⁷⁴

Opgørelse af indskudskontoen primo 2022	
Anlægsaktiver	
Fast ejendom til handelsværdi/ejendomsvurdering	6.000.000
Anskaffelsessum for fast ejendom 5.000.000	
Blandet benyttet bil	400.000
Driftsmidler efter saldo værdi	1.000.000
Omsætningsaktiver	
Varelager	300.000
Tilgodehavende fra debitor	165.000
Igangværende arbejde	735.000
Indestående på en bankkonto	50.000
Aktiver i alt	8.650.000
Gældsposter	
Gæld i fast ejendom til kursværdi	4.500.000
Erhvervsmæssig gæld til kursværdi	3.600.000
Gæld til leverandør i form af kredit	200.000
Kassekredit	750.000
Gæld i alt	9.050.000
Indskudskonto primo 2024	- 400.000

I ovenstående tabel 2 for opgørelse af indskudskontoen primo 2022, hvor den selvstændige erhvervsdrivende indtræder i virksomhedsordningen, er der samlet indskudt aktiver for 8.650.000 kr. og passiver for 9.050.000 kr., hvilket indbringer en negativ indskudskonto på - 400.000 kr. ved opstart af indskudskontoen. Det skal derfor undersøges, om der forelægger privat gæld i indskudskontoen. I og med der ikke er en post i opgørelsen, der er privat gæld, skal de andre poster undersøges. Her vil det være oplagt at undersøge posten kassekredit, der udgør gæld for 750.000 kr., hvorfor det skal klarlægges, om den udelukkende består af erhvervsmæssig gæld, eller om der også fremgår privat gæld heri. Herved skal det undersøges, om der kan foretages en reduktion af indskudskontoen, i form af dokumentation af den erhvervsmæssige gæld. I dette eksempel bliver der dokumenteret, at 600.000

⁷⁴ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

kr. af kassekreditten består af erhvervsmæssig gæld, hvorfor der af kassekreditten fremgår 150.000 kr. som privat gæld.

Tabel 3: Reduktion af indskudskonto 2022.⁷⁵

Reduktion af indskudskonto		
Opgørelse af indskudskonto primo 2022	-	400.000
Redusering efter dokumentation for erhvervsmæssig gæld		600.000
Ny indskudskonto efter reduktion		200.000

Tabel 3 viser reduktionen af indskudskontoen, hvorfor der opgøres en ny indskudskonto på 200.000 kr. grundet dokumentationen af kassekreditten, jf. VSL § 3, stk. 6. Det betyder, at når afslutningen af regnskabsåret for 2022 skal opgøres, tages der udgangspunkt i den nye opgørelse af indskudskontoen.

8.4 Andre konti og opgørelser i virksomhedsordningen

Udover opgørelsen af indskudskontoen bliver der her yderligere redegjort for opgørelsen af henholdsvis mellemregningskontoen og kapitalafkastningsgrundlaget. Afslutningsvis frembringes virksomhedsordningens hæverækkefølge efter VSL § 5.

8.4.1 Mellemregningskonto:

Denne konto er en mellemregningskonto mellem den private økonomi og virksomhedens økonomi. Den gør det muligt for den selvstændige erhvervsdrivende at indskyde pengebeløb fra privatøkonomien ind i virksomhedsøkonomien, hvilket fremgår af VSL § 4 a, stk. 1. Det er derved ikke muligt for den selvstændige erhvervsdrivende at indskyde eksempelvis værdipapir på mellemregningskontoen, dette skal ske som et indskud på indskudskontoen. Ved indtræden i virksomhedsordningen er det ikke muligt at bogføre beløb på mellemregningskontoen. Dette kan først ske efter, at indtræden i ordningen har fundet sted, jf. VSL § 4 a, stk. 2.⁷⁶

Ligesom der kan være overførsler fra privatøkonomien til mellemregningskontoen, er det også muligt, at der sker overførsler den modsatte vej. Disse beløb, der overføres fra mellemregningskontoen til privatøkonomien, vil ikke blive anset for at være en hævning efter VSL § 5, og herved gå udenom hæverækkefølgen og uden rentekorrektion. Derfor skal hævninger på mellemregningskontoen ikke medregnes i den skattepligtige indkomst. Ender mellemregningskontoen på et tidspunkt med at være

⁷⁵ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

⁷⁶ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.6, Mellemregningskontoen

negativ, skal der ske en udligning ved at fortage en hævning efter § 5, jf. VSL § 4 a, stk. 3. Dette er en værnsregel mod, at den selvstændige erhvervsdrivende ikke må fortage lån i virksomheden uden, at det følger hæverækkefølgen.⁷⁷

Udover de kontante overførelser til mellemregningskontoen, er det ligeledes muligt, at afholdte udgifter i privatøkonomien, der fremstår som driftsomkostninger for virksomheden, kan bogføres på mellemregningskontoen som et tilgodehavende, jf. VSL § 4 a, stk. 4.⁷⁸ Anvender den selvstændige erhvervsdrivende ikke mellemregningskontoen, er det muligt for denne at fortage refusion i den personlige indkomst. Dog vil den selvstændige erhvervsdrivende med fordel kunne gøre brug af mellemregningskontoen, når der sker refusion af driftsomkostninger. Dette gør, at refusionen kan overføres til privatøkonomien skattefrit, hvorfor den ikke kan fratrækkes i den personlige indkomst.⁷⁹ Har den selvstændige erhvervsdrivende beløb, der skal overføres til beskatning hos en medarbejdende ægtefælle, er det en mulighed at fortage denne overførsel som en postering på mellemregningskontoen, jf. VSL § 4 a, stk. 5. Denne overførsel sker efter lovens bestemmelse primo indkomståret. Mellemregningskontoen har i praksis samme funktion for den selvstændige erhvervsdrivende som henrettelse til senere hævning. Dette er et tilgodehavende, som den selvstændige erhvervsdrivende har i virksomheden, og som kan gå udenom hæverækkefølgen, da det er midler, der allerede er beskattet ved indskuddet på mellemregningskontoen.⁸⁰

8.4.2 Kapitalafkastgrundlaget:

Formålet med at opgøre kapitalafkastningsgrundlaget er at vise et nutidig udtryk for værdien af investeringen, som den enkelte skatteyder har indskudt i virksomheden.⁸¹ Grundlaget for kapitalafkastet fremsættes efter VSL § 8, hvoraf det fremgår, at virksomhedens afkastgrundlag opgøres ved begyndelsen af indkomståret. Ved opgørelsen af afkastningsgrundlaget fragår beløb, der medgår i privatøkonomien. Dette er eksempelvis beløb, der er fremsat til senere hævning, jf. VSL §§ 4 og 10, stk. 1, indestående på mellemregningskontoen, jf. § 4 a, beløb der anses for overført til privatøkonomien, jf. VSL § 4 b, stk. 1 samt beløb, der er overført fra virksomhedens økonomi til privatøkonomien ved indkomstårets begyndelse, jf. VSL § 8, stk. 1.

⁷⁷ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.6, Mellemregningskontoen

⁷⁸ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 228

⁷⁹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.6, Mellemregningskontoen

⁸⁰ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 228

⁸¹ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 208

Indgår der fast ejendom i opgørelsen af afkastningsgrundlaget ved indkomstårets begyndelse, skal skatteyderen anvende den kontante anskaffelsessum, der er brugt til at anskaffe den faste ejendom, i opgørelsen af afkastningsgrundlaget, jf. VSL § 8, stk. 2. Heraf fremgår det yderligere, hvis ejendommen er anskaffet før 1. januar 1987, kan skatteyderen anvende værdierne fra 18. alm. vurderingerne, med tillæg af eventuelle ombygninger og forbedringer. Er en del af den faste ejendom anvendt til bolig for skatteyderens eller dennes ægtefælles forældre, bedsteforældre, børn samt børnebørn, skal værdien af den del af den faste ejendom fragå den samlede værdi, hertil skal denne del ligeledes fragå gælden i virksomhedsordningen, jf. VSL § 8, stk. 3. Dette er en bestemmelse, der har til formål at fjerne skattefordelene, der er ved at såkaldt forældre køb i virksomhedsordningen.⁸² Nå et forældre køb ikke indgår i et samlet kapitalafkastningsgrundlag, bevirker det, at grundlaget for beregningen formindskes med den del af den faste ejendom, der udgør forældre købet. Dette bevirker ligeledes, at en større del af virksomhedens overskud skal beskattes over den personlige indkomst, hvorfor skatteyderen ikke opnår en skattemæssig fordel ved brug af virksomhedsordningen.⁸³

Tilhørende hertil fremgår det af nedenstående eksempel en fortsættelse af det gennemgående tænkte eksempel, hvor en beregning af kapitalafkastningsgrundlaget bliver opgjort efter ovenstående regler.

⁸² Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 255

⁸³ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 255

Tabel 4: Sammenligning af indskudskonto og afkastningsgrundlag primo 2022.⁸⁴

Opgørelse af indskudskontoen primo 2022	Indskudskonto	Afkastningsgrundlag
Anlægsaktiver		
Fast ejendom til handelsværdi/ejendomsvurdering	6.000.000	5.000.000
Anskaffelsessum for fast ejendom 5.000.000		
Blandet benyttet bil	400.000	400.000
Driftsmidler efter saldo-værdi	1.000.000	1.000.000
Omsætningsaktiver		
Varelager	300.000	300.000
Tilgodehavende fra debitor	165.000	165.000
Igangværende arbejde	735.000	735.000
Indestående på en bankkonto	50.000	50.000
Aktiver i alt	8.650.000	7.650.000
Gældsposter		
Gæld i fast ejendom til kursværdi	4.500.000	4.500.000
Erhvervsmæssig gæld til kursværdi	3.600.000	3.600.000
Gæld til leverandør i form af kredit	200.000	200.000
Kassekredit	750.000	750.000
Gæld i alt	9.050.000	9.050.000
Indskudskonto / Afkastningsgrundlag	- 400.000	- 1.400.000
Reduktion af indskudskonto		
Redusering efter dokumentation for erhvervsmæssig gæld	600.000	-
Ny indskudskonto efter reduktion	200.000	- 1.400.000

Af ovenstående tabel 4 ses det, at den oprindelige indskudskonto og afkastningsgrundlag ikke er ens. Baggrunden herfor fremgår i VSL § 8, stk. 2, hvor en fast ejendom medregnes i afkastningsgrundlaget til den konkrete anskaffelsessum, som i dette tilfælde ikke er ens med handelsværdien af den faste ejendom. På tidspunktet hvor ejendommen er erhvervet, blev den handlet til 5.000.000 kr., hvor den efterfølgende i 2022 er vurderet til 6.000.000 kr. Dette giver en beregnet forskel på 1.000.000 kr. Grunden til, at ejendommen ikke er opgjort efter anskaffelsessummen i indskudskontoen, skyldes, at den selvstændige erhvervsdrivende har mulighed for at vælge mellem de to beløb, jf. VSL § 3, stk. 4. Samtidig er det ikke muligt at fortage en reduktion af et negativt afkastningsgrundlag, da dette er et grundlag for et skematisk afkast af de investeringer, den selvstændige erhvervsdrivende gør sig, og derved ikke har samme formål, som indskudskontoen har.⁸⁵ Reduceringen på 600.000 kr. har derfor

⁸⁴ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

⁸⁵ Hansen, *Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*, s. 210

ingen betydning for afkastningsgrundlaget, der er derfor et negativt afkastningsgrundlag, som det fremgår af eksemplet på 1.400.000 kr.

8.4.3 Hævninger og hæverækkefølgen

Efter at have redegjort for indskudskontoen, mellemregningskontoen og kapitalafkastningsgrundlaget med eksempler, vil der i dette afsnit inden virksomhedens indkomstopgørelse og skatteberegning, blive præsenteret hæverækkefølgen og dens hævninger.

Afsnittet omhandler, hvilke værdier den skattepligtige i løbet af året har overført fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien, samt hvilken rækkefølge de givende hævninger skal beskattes efter. Når opgørelsen af årets hævninger finder sted, skal alle værdier, der faktisk er overført eller anses for være overført til privatøkonomien fra virksomhedsøkonomien indgå i opgørelsen af hævningerne. Det gælder også beløb, der er hensat til senere hævninger i det pågældende indkomstår.⁸⁶ De faktiske overførelser er eksempelvis kontanter, værdipapir og driftsmidler, som overføres til privatøkonomien fra virksomhedsøkonomien. Ligeledes er gæld, der overføres til virksomhedsøkonomien fra privatøkonomien også betragtet som en faktisk overførsel. Disse overførelser skal registreres i virksomhedens regnskab.⁸⁷ Overførelsen af kontanter og driftsmidler samt andre aktiver er betragtet som overført på tidspunktet, når den reelle overførsel finder sted, dog er dette ikke gældende for henholdsvis finansielle aktiver og gældsposter, da overførslen for disse først bliver registreret ultimo regnskabsåret, jf. VSL § 2, stk. 5, 2. pkt.⁸⁸

Værdier, der anses for at være overført, er beløb, der har en regnskabsmæssig betydning, hvorfor der er tale om en bogholderimæssig postering. Derfor er der ikke tale om en reel overførsel i tidspunktet for posteringen. Værdier, der anses for at være overført fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien, kunne eksempelvis være privat anvendelsen af biler, og privat brug af telefon, der indgår i virksomhedsøkonomien.⁸⁹ Beløb, der er hensat til senere hævning, anses også for at være overført. For den selvstændige erhvervsdrivende er det en mulighed at afsætte et beløb til senere hævning efter udløbet af indkomståret, hvor hævningen finder sted. Beløbet er reelt set ikke hævet i virksomheden, men kan betragtes for at være skyldig til den selvstændig erhvervsdrivende. Dog er der ingen frist

⁸⁶ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 256

⁸⁷ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.7.1, Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

⁸⁸ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 221

⁸⁹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.7.1, Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

for, hvornår det hensatte beløb skal hæves af den selvstændige erhvervsdrivende, men det anses for at være overført før andre hævnings i hæverækkefølgen.

Disse beløb skal bogføringsmæssigt overgå fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien før fristen for indgivelse af selvangivelsen for det pågældende indkomstår. Dette betyder, at der skal være foretaget en nedgang af hævekontoen, mens der sker en oprettelse af et passiv under gældspostener i ultimo balancen for virksomheden.⁹⁰ Det er ikke muligt at foretage hensættelse til senere hævning fra hverken indskudskontoen eller som et lån i virksomheden, da beløb, der hensættes til senere hævning, skal relatere sig til indeværende års skattemæssige resultat eller tidligere regnskabsårs skattemæssige resultater. Det vil sige, at hensættelsen til senere hævning, skal have tilknytning til de skattemæssige resultater, der er i virksomheden. Ligeledes indgår hensættelsen til senere hævning af indeværende års skattemæssige resultat, hvilket har betydning for selvangivelsen den selvstændige erhvervsdrivende indsender til Told- og Skattestyrelsen, hertil er det ikke muligt at ændre hensættelsen, når selvangivelsen er indsendt.⁹¹

Efter at skatteyderen har opgjort det samlede beløb, for de hævnings der er afholdt i indkomståret. Ud fra ovenstående, skal der foretages en klassificering af hævnings efter VSL § 5, stk. 1. Denne lovbestemte hæverækkefølge indeholder de hævnings, der har forbindelse til overskuddet i virksomheden og hævnings på indskudskontoen.⁹² I sammenhæng med hæverækkefølgende i § 5, stk. 1, forekommer der yderligere bestemmelser i VSL, der bør medtages for at danne et overblik over det, der i praksis kaldes den ”udvidet hæverækkefølge”.⁹³ Udvidelsen er bestående af overførelser til skatteyderen uden beskatning. Dette sker i form af refusion af driftsomkostninger, overførelser til medarbejdende ægtefælle, jf. VSL § 4 a, stk. 4 og 5 samt beløb, der overføres til dækning af virksomhedsskatten, jf. § 5 stk. 3. Dette betyder, at der ikke kun er en hæverækkefølge for hævnings, der relaterer sig til overskuddet, men også beløb der tvangshæves af virksomhedens overskud. De hævnings, der fremgår af den udvidet hæverækkefølge, bliver anset for hævet, før der kan foretages hævnings efter den almindelige hæverækkefølge i VSL § 5, stk. 1.⁹⁴

Det betyder, at det overskud, der er tilbage, efter, der er foretaget hævnings efter den udvidet hæverækkefølge, vil blive fordelt efter hæverækkefølgen, der fremgår nedenfor efter VSL § 5, stk. 1.

⁹⁰ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.7.1, Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

⁹¹ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 222

⁹² Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 222

⁹³ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 258

⁹⁴ Gade, Virksomhedsskatteoven med kommentar, s. 151

1. Hensat kapitalafkast fra forudgående år, jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 1.
2. Hensat resterende overskud fra forudgående år, jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 2.
3. Overskud i det pågældende år, dette indebærer årets kapitalafkast efter VSL § 7 og overskuddet efter fradrag af kapitalafkast efter VSL § 10, stk. 1., jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 3.
4. Opsparet overskud fra tidligere år. jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 4.
5. Indestående på indskudskontoen. jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 5.

Punkt 1 og 2 i hæverækkefølgen er overskud, der er beskattet i tidligere år, og vil derfor ikke blive beskattes i indeværende år. Hævninger der foretages efter punkt 3 og 4, vil derimod udløse beskatning i indeværende år, mens hævninger fra punkt 5 ikke beskattes, da indskudskoten som sagt er opgjort af allerede beskattede midler. Hævningerne efter hæverækkefølgen påvirker den efterfølgende skatteberegning samt overskudsdisponeringen. Derfor er det vigtigt at klassificere hævningerne, da det har betydning for beskatningen af hævningerne efter personskattelovens indkomstkategorier, og om hævningerne egentlig skal beskattes i indeværende indkomstår.⁹⁵

⁹⁵ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 258

9. Virksomhedens indkomstopgørelse og skatteberegning

I dette afsnit bliver virksomhedens indkomstopgørelse præsenteret, hvoraf det vil fremgå, hvordan den opgøres. Herunder hvad rentedisponering er, hvordan indregningen af blandede driftsmidler indregnes, private udgifter, der afholdes af virksomheden samt refusion for udgifter, der er afholdt i privatøkonomien. Yderligere gennemgås skatteberegningen af virksomhedens indkomstopgørelse, hvor opsparet overskud, overførsler af overskud, rentekorrektion og underskud bliver behandlet. Der vil løbende igennem afsnittet fremgå eksempler, der tager afsæt i ovenstående eksempler.

9.1 Opgørelse af virksomhedens indkomst

En virksomheds skattepligtige indkomst opgøres efter skattelovens almindelige regler, jf. VSL § 6, stk. 1, hvorfor en selvstændig erhvervsdrivendes skattemæssige opgørelse som udgangspunkt følger reglerne i PSL for opgørelse af den skattepligtige indkomst. Dette bevirker, at udgangspunktet for indkomstopgørelsen er ens ved anvendelse af PSL, virksomhedsordningen og kapitalafkastningsordningen. Dog er der en række afvigelser fra skattelovens almindelige regler, der skal tages i betragtning, når den skattepligtige indkomst opgøres. Disse afvigelser indebærer rentedisponering, behandlingen af blandet driftsmidler samt afholdelse af private udgifter og refusion for udgifter.

Det følger af VSL § 6, stk. 2, at en virksomheds renteudgifter og renteindtægter bliver periodiseret, hvorfor de fordeles over den periode, som renteindtægterne og renteudgifterne vedrører i virksomhedens indkomstopgørelse. Denne bestemmelse omfatter kun de renter, der vedrører virksomheden, hvorfor den selvstændige erhvervsdrivende kan undlade at periodisere de private renteudgifter, som først medtages ved renteudgiftens forfald.⁹⁶ Periodiseringen af renter er for de virksomheder, der anvender kalenderåret som regnskabsperiode, i praksis ikke et problem, da de renteudgifter og -indtægter, der kan forekomme, typisk vil have en termin ved udgangen af et kalenderår. Modsat er det gældende for de virksomheder med et regnskabsår, der afviger fra kalenderåret. Disse virksomheder vil typisk foretage en rentedisponering af deres renter, da terminen for renten og regnskabsåret for virksomheden ikke løber parallelt med hinanden, hvilket betyder, at der vil være renter fra samme kalenderår i to forskellige regnskaber, hvilket ikke er retvisende.⁹⁷

Har den selvstændige erhvervsdrivende afholdt udgifter for virksomheden med privatøkonomien, er det muligt at få refunderet udgifterne med midler fra virksomhedens økonomi. Sådan en refusion sker

⁹⁶ Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar, s. 162

⁹⁷ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 211

typisk som en hævning uden om hæverækkefølgen i indeværende regnskabsår eller som et indskud på en mellemregningskonto, hvorfor denne modtaget godtgørelse indregnes i den personlige indkomst.⁹⁸ Har virksomheden omvendt afholdt udgifter for den selvstændige erhvervsdrivende i privat regi, er det ikke muligt at fradrage disse ved opgørelsen af virksomhedens indkomst, og det påvirker herved virksomhedens endelige resultat. Disse betalinger vil i sammenhæng med virksomhedsordningen blive betragtet som enten en hævning efter hæverækkefølgen, jf. VSL § 5 eller som en reduktion af mellemregningskontoen, hvis denne tillader dette.⁹⁹ I sammenhæng med refusion og afholdelse af privateudgifter er det nærlæggende at runde aktivet blandet driftsmidler, som er aktiver, der både anvendes privat og i virksomheden. Denne type aktiver blev også omtalt i afsnit 8.1 *Indskydelse af aktiver*, hvorfor der ikke vil blive tilføjet yderligere kommentar hertil.

Der er yderligere særregler som den selvstændige erhvervsdrivende skal have sin opmærksomhed rettet mod, hvoraf disse oplistes i Den juridiske vejledning C.C.5.2.8.1. Heraf fremgår der også ovenstående fremhævelser, men også andre forhold, der kan påvirke den skattepligtige indkomst. I det efterfølgende afsnit bliver beskatningen af virksomhedens skattepligtige indkomst præsenteret, hvoraf der vil fremgå taleksempler med videreførelse af tidligere eksempler.

9.2 Beskatning af virksomhedsindkomsten

Ovenstående afsnit leder afhandlingen videre til beskatningen af virksomhedens indkomst, hvorfor der i følgende afsnit vil blive klarlagt, hvordan disponeringen af virksomhedsindkomsten forligger, og hvordan den bliver beskattet ved afslutningen af et indkomstår. Dette inkluderer en beregning og beskatning af kapitalafkastet, beregning og behandling af opsparet overskud og overførelsen heraf, behandlingen af underskud i virksomheden og beregning af rentekorrektion. Tilhørende hertil vil der løbende fremgå regneeksempler til behandlingen af emnerne. I disse eksempler vil der blive taget afsæt i ovenstående eksempler.

Udgangspunktet for beskatningen af virksomhedsindkomsten skal som sagt ske efter skattelovens almindelige regler, hvorved der bliver taget hensyn til de forhold der er gældende i forbindelse med anvendelsen af virksomhedsordningen. Grundtanken ved beskatning efter virksomhedsordningen er, at indkomsten kan opdeles i flere bestanddele således, at beskatningen af virksomhedens overskud sker med fradrag af et eventuelt kapitalafkast efter VSL § 7 og skal medregnes i den skattepligtige indkomst for den selvstændige erhvervsdrivende, jf. VSL § 10, stk. 1, 1. pkt. Er der efter overførelsen

⁹⁸ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.8, Blandet benyttede driftsmidler

⁹⁹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 262

af virksomhedens overskud til den selvstændige erhvervsdrivendes indkomst et resterende overskud tilbage, tilføres det kontoen for opsparet overskud med fradrag for virksomhedsskat, jf. VSL § 10, stk. 2.¹⁰⁰

9.2.1 Beregning af kapitalafkastet under virksomhedsordningen

Der vil i dette afsnit først blive undersøgt, hvordan beregningsmetoden for kapitalafkastet finder sted. Reglerne VSL §§ 7, 8 og 9 omhandler beregningen af kapitalafkastet, hvor formålet med reglerne er at sikre et af de grundlæggende principper i virksomhedsordningen. Princippet giver den selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at indskyde kapital i virksomhedsordningen på samme vilkår, som hvis kapital var investeret som passiv kapital. Dette betyder, at det afkast, der kommer ud af virksomheden, der er inddraget i virksomhedsordningen, bliver beskattet som kapitalindkomst og ikke over den personlige indkomst.¹⁰¹ Det er også muligt for skatteyderen at opspare kapitalafkastet, hvorfor afkastet vil indgå som et led i det samlede opsparede overskud. En senere hævning af det opsparede overskud indgår herved i opgørelsen af skatteyderens personlige indkomst samt grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget.¹⁰² Det betyder, at kapitalafkastet, der nu er opsparet overskud, bliver beskattet med en større trækprocent, end hvis det forblev som kapitalindkomst.

Beregningen af kapitalafkastet beregnes efter VSL § 7, hvoraf det fremgår, at kapitalafkastet opgøres som kapitalafkastgrundlaget gange kapitalafkastsatsen. Kapitalafkastgrundlaget opgøres efter VSL § 8 og kapitalafkastsatsen efter VSL § 9, jf. VSL § 7. Ligeledes fremgår det, at kapitalafkastet ikke kan overstige indeværende års skattepligtige overskud, jf. VSL § 12, 2, pkt. Er regnskabsperioden for virksomheden længere eller kortere end en tidsperiode på 12 måneder, beregnes der et kapitalafkast, der forholdsmæssigt svarer til det antal hele måneder, der omfatter regnskabsperioden, jf. VSL § 7, stk. 2.

Det følger som sagt, at kapitalafkastningsgrundlaget opgøres efter VSL § 8, stk. 1, hvor de indskudte aktiver fradrages af gæld, beløb der afsættes efter VSL §§ 4 og 10, stk. 1, indestående på mellemregningskontoen, beløb der i tidligere indkomstår er omfattet af § 4 b, stk. samt beløb der overføres fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien. Det er derfor en række værdier, der skal fratrækkes det samlede antal aktiver, der er indskudt i virksomhedsordningen, for at kunne beregne afkastningsgrundlaget. Ender kapitalafkastgrundlaget med at være negativt, er det ikke være muligt at beregne

¹⁰⁰ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 217-218

¹⁰¹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 262-263

¹⁰² Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 263

kapitalafkastet for indeværende år.¹⁰³ Ifølge VSL § 9 opgøres kapitalafkastsatsen en gang årligt, og den bliver beregnet på grundlag af et simpelt gennemsnit af den danske nationalbanks opgjorte kassekreditter for ikke-finansielle virksomheder over en periode af de første seks måneder i indeværende indkomstår, der følger kalenderåret. Det er renten fra denne kassekredit over de første seks måneder, der foretages et simpelt gennemsnit af. Det fremgår af SKM2023.414.SKTST, at kapitalafkastsatsen for 2023 er blevet beregnet af Skattestyrelsen til 3 pct., hvor den årligt bliver opdateret.

Med udgangspunkt i det beregnede kapitalafkastningsgrundlag, der tidligere er beregnet, bliver et beregnet kapitalafkast frembragt. I dette eksempel vil der være en udvikling over tre regnskabsår, 2022, 2023 og 2024 af kapitalafkastet, der indregnes i den skattepligtige indkomst. I nedenstående tabel 5 fremgår der en opgørelse, der tager udgangspunkt i tidligere vist tabel 4 af kapitalafkastningsgrundlag for 2022. Hertil er der yderligere udarbejdet kapitalafkastsgrundlag for både primo 2023 og 2024, som ses i tabellen. Denne tabel 5 er underbygget af tilhørende opgørelser i bilag 2.

Tabel 5: Sammenligning af afkastningsgrundlaget for 2022, 2023 og 2024.¹⁰⁴

Opgørelse af afkastningsgrundlag for de tre år	2022	2023	2024
Samlet aktiver	7.650.000	7.630.000	7.615.000
Samlet passiver	9.050.000	7.600.000	7.000.000
Afkastningsgrundlag primo regnskabsåret	- 1.400.000	30.000	615.000

Kapitalafkastningsgrundlaget for 2022 bliver beregnet til at være -1.400.000 kr. Hvilket medfører, at der vil blive beregnet et negativt kapitalafkast for dette år. Der vil derfor ikke blive indregnet et kapitalafkast i udregningen af den skattepligtige indkomst for 2022 i det gennemgående eksempel. I året 2023 er der sket en reduktion i gælden i virksomheden, hvorfor der er et beregnet afkastningsgrundlag på 30.000 kr. Det samme er gældende i 2024, hvor gælden er yderligere reduceret, og der er sket en stigning i værdien af aktiverne, hvilket giver et afkastningsgrundlag på 615.000 kr. Dette bevirker, at der for regnskabsåret 2023 og 2024 vil blive indregnet et kapitalafkast i indkomstopgørelsen hos den selvstændige erhvervsdrivende.

Efter at have fastlagt kapitalgrundlaget for de tre regnskabsår, skal der fastlægges en kapitalafkastningssats. Denne sats, som er beregnet af Skattestyrelsen, er for 2022 sat til 0 pct. og for 2023 til 3 pct.¹⁰⁵ Dog er der endnu ikke offentliggjort en kapitalafkastningssats efter VSL § 9 for 2024, hvorfor

¹⁰³ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 263

¹⁰⁴ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

¹⁰⁵ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.9.4, Kapitalafkastsatsen

denne sats bliver antaget, dog bliver der taget udgangspunkt i satsen for 2023 og den tendens, der er i oversigten af satserne, hvor satsen er stigende.¹⁰⁶ Satsen for 2024 anslås derfor til 5 pct. Dette bringer os frem til nedenstående tabel 6, hvoraf der fremgår et beregnet kapitalafkast for det tre regnskabsår.

Tabel 6: Opgørelse af kapitalafkast for 2022, 2023 og 2024.¹⁰⁷

Opgørelse af kapitalafkast for de tre år	2022	2023	2024
Afkastningsgrundlag primo regnskabsåret	- 1.400.000	30.000	615.000
Kapitalafkastningsats for året	0%	3%	5%
Beregnet kapitalafkast	-	900	30.750

For 2022 vil der ikke være et kapitalafkast som nævnt ovenfor. For 2023 vil det være et kapitalafkast på 900 kr., som udgør 3 pct. af 30.000 kr. For 2024 vil der være et kapitalafkast på 30.750 kr., der udgør 5 pct. af 615.000 kr. Det beregnede kapitalafkast bliver medtaget i de efterfølgende eksempler, når udregningen af indkomstopgørelsen foretages.

9.2.2 Opsparing og overførelse af overskud i virksomhedsordningen

En af grundstenene, der ligger bag virksomhedsordningen, er det der kaldes for opsparing af overskud. Dette er en af de fordele, der kan gøres brug af, når den selvstændige erhvervsdrivende anvender virksomhedsordningen. Dette bidrager med, at skatteyderen har mulighed for at kunne udruste virksomheden til dårlige perioder ved konsolidering af overskuddet og lade det opspare i virksomheden og ikke blive trukket ud til hævning, som vil blive beskrevet efterfølgende. Det er også en mulighed for skatteyderen at anvende det opsparede overskud til at udjævne beskatningen imellem gode og dårlige år.¹⁰⁸

Før muligheden for at kunne opspare overskud i virksomhedsordningen er til stede, gælder det, at overskuddet for året skal overstige de hævninger, der foretages i løbet af året, samt at indskudskontoen skal være positiv. Det følger af VSL § 10, stk. 2, at det opsparede overskud skal beskattes med en virksomhedsskat efter selskabsskatteloven (herefter benævnt SSL) § 17, stk. 1, som udgør 22 pct. siden 2016.¹⁰⁹ Det opsparede overskud skal med fradrag for virksomhedsskatten indgå på en konto for opsparede overskud, jf. VSL § 10, stk. 2, 2. pkt. Det skal nævnes, at denne konto ikke er en konto,

¹⁰⁶ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.9.4, Kapitalafkastsatsen

¹⁰⁷ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

¹⁰⁸ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 263

¹⁰⁹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.10, Overskud og virksomhedsskat

virksomheden har stående nede i banken som en opsparingskonto eller lignende, men det blot er en regnskabsmæssig konto, der anvendes i virksomhedens økonomi. Den viser som nævnt andelen af virksomhedens samlede overskud, der ikke er blevet udtaget til hævning i skatteyderens privatøkonomi.¹¹⁰ Det følger af VSL § 11, stk. 4, at skatteyderen som udgangspunkt ikke kan spare op, hvis der er en negativ indskudskonto. Dette er en værnsregel, der har til hensigt at forhindre skatteyderen i fortage opsparing virksomheden til en lav beskatning for efterfølgende kunne afdrage på privat gæld, med midler, der er lavere beskattet.¹¹¹

Der vil med afsæt i det tænkte eksempel blive foretaget en beregning af kontoen for opsparet overskud over den treårige periode, som eksemplet strækker sig over. Dog vil der af nedenstående eksempel ikke kun fremgå opgørelsen af det opsparede overskud, men også en gennemgang af hvilke hævnin-
gerne der har været for de tre år samt beskatningen, der finder sted de tre år. Hertil vil det beregnede kapitalafkast fra tidligere også blive brugt i sammenhæng hermed.

For indkomståret 2022 er der opgjort et skattemæssigt resultat på 1.000.000 kr., der skal indregnes i virksomhedsordningen. For dette indkomstår er der ikke foretaget hævnninger til den personlige indkomst, hvorfor der vil opstå en tvangshævning på 220.000 kr., der udgør virksomhedsskatten på 22 pct. af 1.000.000 kr. Dette bevirker, at der for året vil være en tilgang på kontoen for opsparet overskud på 780.000 kr. for 2022. Havde virksomheden anvendt virksomhedsordningen i tidligere regnskabsår, hvor virksomhedsskatten havde været en anden end de 22 pct., jf. SSL § 17, stk. 1, skal den selvstændige erhvervsdrivende være opmærksom på den skat, der betales for det pågældende indkomstår, da denne medregnes det opsparede overskud, der tilføres til den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst, jf. VSL § 10, stk. 3.¹¹²

¹¹⁰ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 264

¹¹¹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 264

¹¹² Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 268

Tabel 7: Opgørelse og fordeling af det skattemæssige resultat 2022.¹¹³

Opgørelse af konto for opsparet overskud 2022		
Skattemæssige resultat		1.000.000
Hævninger (inklusiv virksomhedsskat) i 2022		220.000
Tilgang til kontoen for opsparet overskud		780.000
Opgørelse af bruttohævninger		
Faktiske hævninger	220.000	
Beløb, der er hensat til senere hævning ultimo	-	
Bruttohævning i alt	220.000	220.000
Maksimal tilgang til konto for opsparet overskud		780.000
Kapitalafkast	-	-
Maksimal tilgang til konto for opsparet overskud efter fradrag fra kapitalafkast		780.000
Opgørelse over hævninger efter hæverækkefølgen		
Virksomhedsskat VSL § 5, stk. 3.		220.000,00
Kapitalafkast VSL § 5, stk. 1, nr. 3 a.		-
Resterende overskud VSL § 5, stk. 1, nr. 3 b		-
Overførsel til privatøkonomien		220.000,00
Beskatning for den erhvervsdrivende for 2022		
Overført resultat		-
Personlig indkomst		-
Am-bidrag		-
Personlig indkomst til beskatning		-
Kapitalindkomst		-
Opgørelse af konto for opsparet overskud 2022		
Konto for opsparet overskud primo		-
Tilgang i 2022		780.000
Konto for opsparet overskud ultimo		780.000

Ovenstående tabel 7 viser, hvordan kontoen for opsparet overskud bliver øget med en tilgang på 780.000 kr. Dette er den maksimale tilgang til kontoen for opsparet overskud i indkomståret 2022. Hævningen af virksomhedsskatten på 220.000 kr. til privatøkonomien er ikke et reelt beløb den selvstændige erhvervsdrivende modtager, men derimod en skat der skal betales af virksomhedens skattemæssige resultat. Dette har den betydning, at der ikke vil være en indtægt fra virksomheden, der tilføres til den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst. Ligeledes er der for indkomståret 2022 ikke nogen kapitalindkomst at opgøre, da kapitalafkastet for dette år er sat til 0 som nævnt i afsnit 9.2.1 *Beregning af kapitalafkastet under virksomhedsordningen.*

¹¹³ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen.*

I indkomståret for 2023 er det skattemæssige resultat 1.000.000 kr., men modsat forrige indkomstår ønsker den selvstændige erhvervsdrivende at hæve ud til topskattegrænsen for 2023 på 568.900 kr.¹¹⁴ Dette er grænsen efter fradrag af AM-bidrag på 8 pct., hvorfor dette skal tillægges beløbet for topskattegrænsen i 2023. Dette bevirker, at den selvstændige erhvervsdrivende kan have en personlig indkomst på 618.370 kr. For dette indkomstår er der fra tidligere udregning af kapitalafkastet for 2023 et kapitalafkast på 900 kr. Dette afkast skal tillægges hævnningen på 618.370 kr. med fradrag af virksomhedsskat på 22 pct., hvorfor tillægget til hævnningen udgøre 702 kr. som er 78 pct. af 900 kr. Derved udgør hævningerne for 2023 et samlet beløb på 619.072 kr. Fordelingen af hævningerne og opgørelsen af kontoen for opsparet overskud fremgår i nedenstående tabel 8.

Tabel 8: Opgørelse og fordeling af det skattemæssige resultat 2023.¹¹⁵

Opgørelse af konto for opsparet overskud 2023		
Skattemæssige resultat		1.000.000
Hævninger (inklusive virksomhedsskat) i 2023		619.072
Tilgang til kontoen for opsparet overskud		380.928
Opgørelse af bruttohævninger		
Faktiske hævninger	618.370	
Beløb, der er hensat til senere hævnning ultimo	702	
Bruttohævning i alt	619.072	619.072
Opgørelse af kapitalafkast		
Maksimal tilgang til konto for opsparet overskud		780.000
Kapitalafkast	900	702
Maksimal tilgang til konto for opsparet overskud efter fradrag fra kapitalafkast		779.100
Opgørelse over hævninger efter hæverækkefølgen		
Virksomhedsskat VSL § 5, stk. 3.		106.541
Kapitalafkast VSL § 5, stk. 1, nr. 3 a.		900
Resterende overskud VSL § 5, stk. 1, nr. 3 b		511.630
Overførsel til privatøkonomien		619.072
Beskatning for den erhvervsdrivende for 2023		
Overført resultat		511.630
Personlig indkomst		511.630
Am-bidrag		40.930
Personlig indkomst til beskatning		470.700
Kapitalindkomst		900,00
Opgørelse af konto for opsparet overskud 2023		
Konto for opsparet overskud primo		780.000
Tilgang i 2023		380.928
Konto for opsparet overskud ultimo		1.160.928

¹¹⁴ Skatteforvaltningen: Satser, [www.skat.dk: https://skat.dk/hjaelp/satser](https://skat.dk/hjaelp/satser)

¹¹⁵ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

I og med årets hævnings er på 619.072 kr. ud af det skattemæssige resultat på 1.000.000 kr., er der en tilgang på 380.928 kr. til kontoen for opsparet overskud, hvor der fra året 2022 var en tilgang på 780.000 kr., hvilket bevirker, at kontoen for opsparet overskud samlet udgør 1.160.928 kr. De indskud, der har været hidtil på kontoen for opsparet overskud, skal som nævnt tidligere, holdes adskilte alt efter hvilke indkomstår, det opsparede overskud tilhører. Derfor skal der føres en kontoplan for udviklingen af kontoen for opsparet overskud. Dette vises i nedenstående tabel 9.

Tabel 9: Opgørelse af kontoplan for kontoen for opsparet overskud i 2023.¹¹⁶

Kontoplan for opsparet overskud i VSO	
Tilgang 2022	780.000
Tilgang 2023	380.928
Samlet opgørelse af opsparet overskud	1.160.928

Kontoplanen for det opsparede overskud over årene 2022 og 2023 ser således ud. Virksomhedsskatten ikke er ændret de to år i mellem, hvorfor der anvendes samme virksomhedsskat begge år. Dog er opdelingen af det opsparede overskud en nødvendighed grundet muligheden for forskellige beskatninger, jf. VSL § 10, stk. 2.

Hævningerne for 2023 udgør som sagt 619.072 kr. Disse skal fordeles efter hæverækkefølgen i VSL § 5, som der er vist i tabel 8. Heraf hæves der 106.541 kr. i virksomhedsskat, jf. VSL § 5, stk. 3. Beregningen af virksomhedsskatten foretages på den måde, at beløbet, der indsættes på kontoen for opsparet overskud fradraget virksomhedsskatten, udgør andelen af det samlede skattemæssige resultat, der forbliver i virksomheden. Derfor skal tilgangen på kontoen for opsparet overskud divideres med 0,78 for at finde frem til hvor stor en andel af virksomhedens skattemæssige resultat, der bliver i virksomheden, og som skal beskattes. Dette er herved $380.928/0,78 = 488.370$ kr. Dette beløb skal herefter ganges med procentsatsen for virksomhedsskatten på 22 pct., hvilket ender ud i en virksomhedsskat på 107.441 kr. I denne ligning er der ikke fratrasket det ønskede kapitalafkast på 900 kr., hvorfor det skal gøres, hvorved det ender med en virksomhedsskat på 106.541 kr. Det ønskede kapitalafkast på 900 kr. er en hævnings fra virksomhedens økonomi til den selvstændige erhvervsdrivende, jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 3 a. Her vil kapitalafkastet i privatøkonomien blive beskattet som kapitalindkomst.

¹¹⁶ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

Efter at have redegjort for virksomhedsskatten og kapitalafkastet er der hævninger for 511.630 kr. tilbage. Denne hævning bliver kvalificeret som resterende hævninger efter VSL § 5, stk. 1, nr. 3 b. Den resterende hævning er overskud med fradrag af kapitalindkomsten og skal medregnes i den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst for det pågældende indkomstår, jf. VSL § 10, stk. 1. Det overførte resultat indeholder AM-bidrag på 40.930 kr., som skal fratrækkes de 511.630 kr., hvorfor den samlede personlige indkomst til beskatning er på 470.700 kr.

For indkomståret 2024 er det skattemæssige resultat igen på 1.000.000 kr. Hertil har den selvstændige erhvervsdrivende haft hævninger, der er markant større end virksomhedens skattemæssige resultat. Hævningerne for indkomståret 2024 udgør 1.500.000 kr., hvilket resulterer i, at der skal foretages hævninger på kontoen for opsparet overskud. Den selvstændige erhvervsdrivende hæver først og fremmest hele det skattemæssige resultat på 1.000.000 kr. af virksomhedens skattemæssige resultat efter fradrag fra kapitalindkomsten. Dette bevirker, at den selvstændige erhvervsdrivende skal foretage en hævning på 500.000 kr. på kontoen fra opsparet overskud, hvorfor der er en nedgang på 500.000 kr. i dette regnskabsår. Nedenfor ses det tredje regnskabsårs opgørelse for kontoen for opsparet overskud, fordelingen af hævningerne efter VSL § 5 samt tilgangen til den selvstændige erhvervsdrivendes skattepligtige indkomst.

Tabel 10: Opgørelse og fordeling af det skattemæssige resultat for 2024.¹¹⁷

Opgørelse af konto for opsparet overskud 2024		
Skattemæssige resultat		1.000.000
Hævninger (inklusive virksomhedsskat) i 2024		1.500.000
Nedgang af kontoen for opsparet overskud		- 500.000
Opgørelse af bruttohævninger		
Faktiske hævninger	1.500.000	
Hævet på konto for opsparet overskud	- 500.000	
Bruttohævning i alt (beløb med relation til indkomsten for 2024)	1.000.000	1.000.000
Maksimal tilgang til konto for opsparet overskud		780.000
Kapitalafkast	30.750	23.985
Maksimal tilgang til konto for opsparet overskud efter fradrag fra kapitalafkast		749.250
Opgørelse over hævninger efter hæverækkefølgen		
Virksomhedsskat VSL § 5, stk. 3.		-
Kapitalafkast VSL § 5, stk. 1, nr. 3 a.		30.750
Resterende overskud VSL § 5, stk. 1, nr. 3 b		969.250
Opsparet overskud VSL § 5, stk. 1, nr. 4		500.000
Overførsel til privatøkonomien		1.500.000
Beskatning for den erhvervsdrivende for 2024		
Overført resultat		969.250
Tidligere års opspareingskonto		500.000
Skat tilhørende til tidligere års opsparing 22 %		110.000
Personlig indkomst		1.579.250
Am-bidrag		126.340
Personlig indkomst til beskatning		1.452.910
Kapitalindkomst		30.750
Opgørelse af konto for opsparet overskud 2024		
Konto for opsparet overskud primo		1.160.928
Nedgang i 2024		- 500.000
Konto for opsparet overskud ultimo		660.928

I tabel 10 ses det, at der er en nedgang på kontoen for opsparet overskud på 500.000 kr. Dette bevirker, at hele indkomsten fra virksomheden bliver trukket ud, hvorfor der ikke fremgår en hævning efter VSL § 5, stk. 3. I dette regnskabsår er der et kapitalafkast på 30.750 kr. efter tidligere udregninger i afsnit 9.2.1 *Beregning af kapitalafkastet af overskud under virksomhedsordningen*, hvorved dette er

¹¹⁷ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

en hævning efter VSL § 5, stk. 1, nr. 3 a. Denne hævning vil som i indkomståret for 2023 også blive beskattet som kapitalindkomst. Yderligere er der for dette års skattepligtige resultat hævninger for 969.250 kr., som er resterende overskud efter VSL § 5, stk. 1, nr. 3 b. Denne hævning overføres direkte til den skattepligtiges personlige indkomst. Derudover er der som sagt hævninger for yderligere 500.000 kr. i indeværende år. Denne hævning foretages efter VSL § 5, stk. 1, nr. 4 som opsparet overskud og tilføres til den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst med tillæg af en tilhørende virksomhedsskat. Denne virksomhedsskat udgør 22 pct. af 500.000 kr. = 110.000 kr., som tillægges den personlige indkomst. Heraf udgør den samlede personlige indkomst 1.579.250 kr., hvoraf der skal fradrages AM-bidrag på 8 pct., hvilket udgør 126.340 kr., hvorved den samlede personlige indkomst til beskatning udgør 1.452.910 kr.

Hævningen fra kontoen for opsparet overskud, mere specifikt fra tilgangen på 780.000 kr., der fandt sted i 2022, bliver reduceret med 500.000 kr., hvorfor der herefter er 280.000 kr. tilbage fra opsparingen fra 2022 regnskabet. Herfra ender den samlede opgørelse for kontoen af opsparet overskud over de tre år med at udgøre 660.928 kr. Dette er illustreret i nedenstående tabel 11.

Tabel 11: Opgørelse af kontoplan for kontoen for opsparet overskud i 2024.¹¹⁸

Kontoplan for opsparet overskud i VSO	
Tilgang 2022	780.000
Tilgang 2023	380.928
Nedgang 2024	- 500.000
Samlet opgørelse af opsparet overskud	660.928

Kontoplanen for kontoen for opsparet overskud for 2022 til og med 2024 ser ud således. Ligesom de to forgangene år har virksomhedsskatten ikke ændret sig fra de 22 pct. Opdelingen af det opsparede overskud er en nødvendighed grundet muligheden for forskellige beskatninger, jf. VSL § 10, stk. 2. Dog er det ikke muligt at fortage hævning fra året 2024, da der er tale om en nedgang, hvorfor der ligeledes ikke bliver tillagt en virksomhedsskat for dette år.

9.2.3 Rentekorrektion

Dette afsnit bidrager til at klarlægge, hvilken betydning det har for den selvstændige erhvervsdrivende at have en negativ indskudskonto eller foretage både hævninger og indskud på indskudskontoen.

¹¹⁸ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

Disse to situationer behandles af værnsregel i VSL § 11. Afslutningsvis behandles reglen efter VSL § 11 a med virkning fra 2021 omkring rentekorrektion ved forældrekøb.

Det følger af VSL § 11, stk. 1, at hvis saldoen for indskudskontoen er negativ på tidspunktet for påbegyndelsen af virksomhedsordningen eller ved efterfølgende indkomstår ved begyndelsen eller ved udløb heraf, skal der beregnes en rentekorrektion. Den negative indskudskonto i virksomhedsordningen bliver tolket, som om den selvstændige erhvervsdrivende har foretaget et privat lån i virksomheden, hvorfor der skal ske en rentekorrektion heraf. Rentekorrektionen bliver beregnet af en rentekorrektionssats efter VSL § 9 a ganget med den største negative saldo på indskudskontoen, der er ved enten opstart af virksomhedsordningen, primo indkomståret eller ultimo indkomståret. Efterfølgende skal ske en sammenligning med det største negative kapitalafkastningsgrundlag, der er opgjort efter VSL § 8, stk. 1 og 2, ved indkomstårets begyndelse eller tidspunktet for indtræden i ordningen eller ved indkomstårets udløb. Det laveste negative beløb af enten saldoen for indskudskontoen eller kapitalafkastet bliver grundlaget for beregningen af rentekorrektionen for det pågældende indkomstår.¹¹⁹ Rentekorrektionssatsen er en procentsats, der opgøres på samme vis som kapitalafkastningssatsen, hvor den for 2023 udgør 6 pct., jf. SKM2023.414.SKTST. Ligeledes vil rentekorrektionssatsen typisk være 3 procentpoint højere end kapitalafkastsatsen.¹²⁰

Sammenligningen af den største negative indskudskonto og det største negative kapitalafkastningsgrundlag danner som sagt grundlaget for rentekorrektionen ved en negativ indskudskonto. Beregningen af rentekorrektionen vises i et eksempel nedenfor i tabel 12.

Tabel 12: Beregningsgrundlaget for rentekorrektion.¹²¹

Beregningsgrundlag for rentekorrektion VSL § 11, stk. 1	
Indskudskonto primo 2023	- 1.300.000
Indskudskonto ultimo 2023	- 1.000.000
Største negative værdi	- 1.300.000
Kapitalafkastningsgrundlag primo 2023	- 950.000
Kapitalafkastningsgrundlag ultimo 2023	- 800.000
Største negative værdi	- 950.000
Den laveste værdi vælges	- 950.000

Tabel 12 viser blot, hvordan beregningsgrundlaget for rentekorrektionen foretages, hvorved der i ovenstående eksempel er et kapitalafkastningsgrundlag primo 2023 på -950.000 kr., der tages

¹¹⁹ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 239

¹²⁰ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.11, Rentekorrektion

¹²¹ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

udgangspunkt i. Beregningsgrundlaget ganges efterfølgende med rentekorrektionssatsen for 2023 på 6 pct, hvorfor der i dette eksempel vil være en rentekorrektion på 950.000 gange 0,06 hvilket giver en rentekorrektion på 57.000 kr. for indkomståret 2023. Udgangspunktet er, at rentekorrektionen er en værnsregel mod fradrag af private renteudgifter i virksomhedsordningen, hvorfor der skal foretages en sammenligning med de finansieringsudgifter, der er i ordningen, dog er dette udelukkende gældende, når der sker rentekorrektion efter VSL §11, stk. 1. Den beregnede rentekorrektion skal herfor sammenlignes med nettorenteudgifter, der er fradraget i ordningen. Hertil følger det af VSL §11, stk.1, sidste pkt., at rentekorrektionen højst kan udgøre virksomhedens nettorenteudgifter forhøjet med kurstab og nedsætning med kursgevinster, der er skattepligtige efter KGL. Dette er illustreret i nedenstående tabel 13, om rentekorrektionen er indenfor virksomhedens nettofinansieringsudgifter.¹²²

Tabel 13: Udregning af rentekorrektionen.¹²³

Beregning af rentekorrektion for 2023	
Beregningsgrundlag	- 950.000
Rentekorrektionssats	6%
Beregnet rentekorrektion	57.000
Renteudgifter	80.000
Renteindtægter	- 20.000
Nettorenteudgifter	60.000
Kurstab	7.000
Kurstgevinster	- 4.500
Nettofinansieringsudgifter	62.500
Efterfølgende rente korrektion	57.000

I og med at rentekorrektion for indkomståret 2023 er lavere end nettofinansieringsudgifterne på 62.500 kr. i virksomheden, er det muligt at fortage en fuld rentekorrektion på 57.000 kr. af den negative indskudskonto.

Udover at rentekorrektionen ved en negativ indskudskonto efter VSL § 11, stk. 1, skal der også foretages rentekorrektion, hvis der både er hævninger og indskud på indskudskontoen i samme indkomstår, jf. VSL § 11, stk. 2. Denne regels formål er at sikre, at den selvstændige erhvervsdrivende ikke tager et lån i virksomheden i starten af indkomståret ved at foretage hævningen på indskudskontoen for ved afslutningen af indkomståret sætte et beløb ind igen på indskudskontoen.¹²⁴

¹²² Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 240

¹²³ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

¹²⁴ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 240

Rentekorrektionen herfor bliver beregnet som rentekorrektionssatsen gange indkomstårets hævninger på indskudskontoen eller årets indskud på indskudskontoen. Er årets indskud på indskudskontoen mindst af disse to, anvendes denne. Det er dog uden betydning om indskuddet på indskudskontoen er foretaget før hævningen på indskudskontoen, dog skal begge transaktioner foretages i samme regnskabsår, før der udløses en rentekorrektion efter VSL § 11, stk. 2. Denne rentekorrektion bliver tillagt opgørelsen af den personlige indkomst og fratrækkes kapitalindkomsten efter samme bestemmelse. Dog er det muligt at undgå denne rentekorrektion, hvis den selvstændige erhvervsdrivende anvender en mellemregningskonto, hvor overførelsen fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien kan blive bogført.¹²⁵

I 2021 trådte VSL § 11 a i kraft, hvilket betyder, at hvis den selvstændige erhvervsdrivende har indskudt fast ejendom i virksomhedsordningen og stiller denne til rådighed som et forældrekøb eller et omvendt forældrekøb, skal der beregnes rentekorrektion. Denne regel er gældende for enhver type af ejendomme, som den selvstændige erhvervsdrivende har mulighed for at anvende til privat bolig eller udlejning af boligen. For at der kan være tale om et forældrekøb eller et omvendt forældrekøb, skal der være et familiært forhold mellem den selvstændige erhvervsdrivende og lejerer af ejendommen. Herimod er det muligt at foretage sådan en udlejning til en eventuel sammenleverske, da denne person ikke vil være omfattet af den familiære personkreds. Beregningen af rentekorrektionen sker med udgangspunkt i en andel af gælden i virksomheden, det er dog uden betydning, om denne del af gælden reelt er anvendt til at købe boligen. Andelen af den samlede gæld beregnes på baggrund af anskaffelsessummen for boligen, hertil findes den procentvise andel, som boligen udgør af de samlede aktiver i virksomheden. Denne procentandel ganges med den samlede gæld i virksomheden, hvoraf boligens gældsandel fremkommer, og efterfølgende beregnes rentekorrektionen af denne gældsandel ved gange rentekorrektionssatsen med gældsandelen. Dog må denne gældsandel ikke være større end nettofinansieringsudgifterne som tidligere nævnt.¹²⁶

¹²⁵ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 267

¹²⁶ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 241- 242 og Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 268

Tabel 14: Beregning af rentekorrektion ved forældrekøb.¹²⁷

Beregning af rentekorrektion ved forældrekøb efter VSL § 11 a 2023	kr.
Aktiver i alt i virksomheden	10.000.000
Anskaffelsessummen for fældrekøbet	2.000.000
Boligens andel af de samlede aktiver i procent	20%
Samlet gæld i virksomhedsordningen	7.000.000
Boligens andel af den samlede gæld	1.400.000
Nettofinansieringsudgifter	150.000
Rentekorrektionssatsen for 2023	6%
Rentekorrektion	126.000

I tabel 14 ovenfor ses, hvordan rentekorrektionen bliver beregnet for et forældrekøb. I eksemplet er der samlet aktiver for 10.000.000 kr., og anskaffelsessummen for forældrekøbet er opgjort til 2.000.000 kr., hvor denne udgør 20 pct. af de samlede aktiver. Den samlede gæld i virksomheden opgøres til 7.000.000 kr., hvoraf boligens andel udgør 1.400.000 kr., som er 20 pct. heraf. Der er ligeledes opgjort nettofinansieringsudgifter for 150.000 kr. Dette er det maksimale beløb, som rentekorrektionen kan udgøre efter VSL § 11 a, stk. 1. Rentekorrektionssatsen udgør som tidligere nævnt 6 pct. i 2023. Denne ganges med boligens andel på 1.400.000 kr. af virksomhedens samlede gæld, hvilket indbringer en rentekorrektion på 126.000 kr. i ovenstående eksempel.

Det følger af VSL § 11, stk. 3, at rentekorrektionsbeløb efter stk. 1 og 2 skal medregnes i den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst og udenfor virksomhedsordningen, og herefter fratrækkes i kapitalindkomsten. Det påvirker den personlige indkomst, der kommer fra virksomheden på den måde, at den bliver forøget med rentekorrektionsbeløbet, men tilsvarende gives der fradrag i kapitalindkomsten for et tilsvarende beløb, på lige fod med de private renteudgifter. På denne måde bliver de disponeringer den selvstændige erhvervsdrivende foretager sig ikke påvirket af rentekorrektionen.¹²⁸

9.2.4 Underskud i virksomheden

Dette afsnit handler om, hvordan underskud i en virksomhed behandles under anvendelse af virksomhedsordningen. Heraf finder VSL § 13 anvendelse, hvorved der vil blive redegjort for denne og dens bestemmelser. Yderligere vil der blive undersøgt, hvordan underskuddet dækkes af kontoen for opsøret overskud, samt hvis ikke hele underskuddet ikke kan dækkes heraf.

¹²⁷ Alle tabeller og bilag i afhandlingen er tænkte eksempler med fiktive tal. Tabellerne er efter egen tilvirkning, hvor der er søgt inspiration i bogen: *Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen*.

¹²⁸ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 242

Det følger af VSL § 13, stk. 1, at underskud i virksomhedsordningen bliver modregnet af tidligere års opsparet overskud, modregningen sker med tillæg af virksomhedsskatten for det regnskabsår, hvor underskuddet finder sted.¹²⁹ Dette er en disponering, der foretages udenfor virksomhedsordningen, hvorfor andre hævnninger, der fremgår af indeværende år, skal forelægge efter hæverækkefølgen i VSL § 5, uden der tages højde for udligning af underskuddet efter modregningen i kontoen for opsparet overskud. Denne modregning sker af tidligere års opsparet overskud, hvorfor en hævning på kontoen for opsparet overskud kan gøres uden om hæverækkefølgen.¹³⁰ Den del af det opsparede overskud, der anvendes til at udligne underskuddet med, skal indregnes i virksomhedsindkomsten med den tilsvarende værdi, som underskuddet udgør. Dette bliver gjort efter princippet først ind først ud, der medfører, at det opsparede overskud, der først er tilført til kontoen for opsparet overskud, også er den del, der anvendes til at udligne underskuddet. Ligeledes skal kontoen for opsparet overskud reduceres med det beløb, der modregnes på kontoen, hvoraf beløbet opgøres som en procent andel af underskuddet. Denne procent andel er svarende til virksomhedsskatten for det pågældende år, hvor der har været tilgang på kontoen for opsparet overskud.¹³¹

Er det ikke muligt at dække hele underskuddet med det tidligere opsparet overskud, skal der ske en modregning i den selvstændige erhvervsdrivendes kapitalindkomst, hvis denne er positiv. Er den selvstændige erhvervsdrivende gift og samlevende med denne ægtefælle ved udgangen af indkomståret, er det ægtefællernes samlede kapitalindkomst, der skal være positiv, før der kan foretages modregning af underskuddet, jf. VSL § 13, stk. 2. Er det tilfældet, at underskuddet er større end den samlede kapitalindkomst, eller er kapitalindkomsten for ægtefællerne samlet negativ, skal underskuddet modregnes i den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst. Det er her uden betydning om den personlige indkomst bliver negativ, jf. VSL § 13, stk. 3. Ender den personlige indkomst med at være negativ efter fradrag for underskud, skal en negativ indkomst behandles efter reglerne i PSL § 13.¹³²

10. Udtræden af virksomhedsordningen

Dette afsnit behandler en kort gennemgang af, hvad det vil sige at træde ud af virksomhedsordningen for den selvstændige erhvervsdrivende. Dette kan gøres på flere forskellige måder, som eksempelvis helt eller delvist ophør eller afståelse af virksomheden eller ved skattefri og skattepligtig

¹²⁹ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 269

¹³⁰ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.12, Underskud

¹³¹ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.12, Underskud

¹³² Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 236-237

virksomhedsomdannelse samt andre måder. Dog vil der være et særligt fokus på ophør af virksomhedsordningen efter VSL § 15 b. Denne form for udtræden rundes afslutningsvis, hvorfor de andre former for ophør efter VSL gennemgås kort før denne.

10.1 Forskellige former for udtræden af virksomhedsordningen

Når den selvstændige erhvervsdrivende beslutter sig for at udtræde af ordningen ved afståelse eller ophør af virksomheden anvendes VSL § 15, stk. 1. Heraf fremgår det, at hvis den selvstændige erhvervsdrivende afstår eller ophører sin virksomhed eller driften af virksomheden, skal kontoen for opsparet overskud inklusiv den tilhørende virksomhedsskat medregnes i den personlige indkomst i samme indkomstår. Der er dog en undtagelse hertil, hvor den selvstændige erhvervsdrivende kan udskyde beskattningen af indestående på kontoen for opsparet overskud til det efterfølgende år, hvis der fortsat opretholdes en opdeling af virksomhedens økonomi og den private økonomi efter VSL § 2, stk. 1, frem til årets udgang, hvor afståelsen eller ophøret finder sted.¹³³

Det følger af undtagelsen, at hvis opretholdelsen af den private økonomi og virksomhedens økonomi i afståelsesåret eller ophørsåret, skal salgssummen for virksomheden indgå i det skattemæssige resultat efter reglerne i virksomhedsordningen på lige fod med et normalt driftsår. Dette har den betydning, at virksomhedsordningen fortsætter året ud, hvorfor der også beregnes et kapitalafkast for hele året. En anden måde, hvorpå den selvstændige erhvervsdrivende kan opretholde virksomhedsordningen efter afståelse eller ophør, er ved enten at starte en ny virksomhed eller overtage en allerede eksisterende virksomhed, jf. VSL § 15, stk. 2. Det fremgår af denne bestemmelse, at den selvstændige erhvervsdrivende skal foretage denne handling inden udgangen af det efterfølgende år. Det vil sige at afstå eller ophøre den selvstændige erhvervsdrivende virksomheden i august måned 2022, har den selvstændige erhvervsdrivende frem til den 31. december 2023 til at starte en ny virksomhed, hvorfor virksomhedsordningen kan fortsætte i begge indkomstår. Det kræver dog stadig, at der opretholdes en opdeling af økonomien samt, at kravet om opstart eller erhvervelse af en ny virksomhed betyder, at der er en reel eksisterende erhvervsmæssig virksomhed inden udgangen af året. Det er derfor ikke nok blot at have en skriftlig aftale om erhvervelse af en virksomhed inden årets udgang, men det grundlæggende krav til anvendelsen af virksomhedsordningen om, at der skal foreligge en erhvervsmæssig virksomhed for den selvstændige erhvervsdrivende i det pågældende indkomstår.¹³⁴

¹³³ Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.13.1, Virksomhedsordningen i forbindelse med fuldstændig afståelse eller ophør

¹³⁴ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 247

Ud over afståelse og ophør af virksomheden i virksomhedsordningen, er det også muligt at foretage en skattepligtig og en skattefri virksomhedsomdannelse. Ved anvendelse af den skattepligtige virksomhedsomdannelse af en virksomhed til et kapitalselskab er der tale om salg af virksomheden. Dette sker mod betaling i form af aktier eller anparter til en tilsvarende værdi som salgssummen. I sådan et tilfælde finder VSL § 15 også anvendelse. Dog er det ikke muligt at have værdipapir i form af aktier og anparter i virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 2, hvorfor disse må anses for hævet i virksomheden og skal behandles på lige fod med andre hævnings. Udover ovenstående indeholder VSO ikke yderligere særlige regler omkring en skattepligtig virksomhedsomdannelse.¹³⁵

Modsat den skattepligtig virksomhedsomdannelse er det også muligt at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse efter VSL §§ 16 – 16 c. Det følger af VSL § 16, at ved en omdannelse af virksomheden til et selskab efter virksomhedsomdannelsesloven (efterfølgende omtales VOL) kan indestående på kontoen for opsparet overskud nedsætte den skattemæssige værdi af aktiver og passiver ved opgørelsen efter VOL § 4, eller lade opsparingskontoen beskattes efter de almindelige ophørsregler i VSL. Ifølge VSL § 16, stk. 1, 2. pkt. er det muligt at nedsætte aktiernes anskaffelsessum med det opsparede overskud. Gøres dette, bliver virksomhedsskatten endelig, hvorved den forsvinder. Bliver aktiernes anskaffelsessum ikke nedsat, skal kontoen for opsparet overskud medregnes med et tillæg af den tilhørende virksomhedsskat i den personlige indkomst.

Ved en skattefri virksomhedsomdannelse, hvor ikke alle aktiver og passiver i virksomhedsordningen overføres til et selskab, anvendes reglerne i VSL § 16 a. Heraf fremgår det, at hvis vederlaget indgår i virksomhedsordningen, bliver de omdannede aktier, der ikke indgår i ordningen, betragtet som en overførsel mellem virksomhedsøkonomien og den private økonomi fra begyndelsen af det indkomstår, hvor omdannelsen finder sted. For kontoen for opsparet overskud er det muligt at beskattes den forholdsmæssige andel svarende til de overførte aktiers værdi eller også nedsætte de overførte aktiers anskaffelsessum efter VSL § 16 a, stk. 3. Der fremgår ligeledes enkelte værnsregler i VSL §§ 16 b og 16 c for situationer, hvor enkelte aktiver holdes udenfor selve omdannelsen, eller hvis der indskydes gæld fra privatøkonomien ind i selskabet.¹³⁶

Der er også andre tilfælde, hvor den selvstændige erhvervsdrivende udtræder af virksomhedsordningen. Her tager VSL § 15 b, stk. 2 og § 15 c stilling til, hvordan beskatningen af det opsparet overskud henholdsvis skal beskattes, hvis den selvstændige erhvervsdrivende bliver erklæret konkurs og/eller,

¹³⁵ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 250

¹³⁶ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 274

hvis der sker ophør af skattepligten til Danmark. Bliver den selvstændige erhvervsdrivende erklæret konkurs med den eller de virksomheder, der er indskudt i virksomhedsordningen, følger det af VSL § 15 b, stk. 2, at virksomhedsskatten der relaterer sig til kontoen for opsparet overskud, bliver endeligt, da indkomsten bliver til konkursindkomst, hvilket ikke kan indgå i virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 1. Er tilfældet derimod, at skattepligten til Danmark for den selvstændige erhvervsdrivende ophører, finder VSL § 15 c anvendelse. Heraf fremgår det, at hvis der sker ophør af skattepligten, skal det opsparede overskud medregnes i den personlige indkomst for året, hvor ophøret af skattepligten finder sted.¹³⁷

10.2 Udtræden af virksomhedsordningen ved valg af en anden skatteordning

Det er også en mulighed for den selvstændige erhvervsdrivende at udtræde af virksomhedsordningen, ved enten at gå tilbage til at bruge PSL almindelige regler som skatteberegningsmodel eller bruge kapitalafkastningsordningen, jf. VSL § 22 a som skatteberegningsmodel. Når den selvstændige erhvervsdrivende vælger at ophøre virksomhedsordningen, udløses der beskatning af det opsparede overskud, jf. VSL § 15 b, stk. 1. Til det opsparede overskud tillægges den tilhørende virksomhedsskat, hvorefter det indregnes i den personlige indkomst for det indkomstår, hvor ophøret af virksomhedsordningen finder sted. Vælger den selvstændige at ophøre virksomhedsordningen ved opgørelsen af eksempelvis 2020 regnskabet, vil ordningen ikke blive anvendt for 2020, hvorfor det eventuelle opsparede overskud skal medregnes i beskatningsgrundlaget for 2020. Tilhørende er der fri mulighed for, at den selvstændige erhvervsdrivende kan skifte ordning, som det ønskes i det pågældende regnskabsår.

Har den selvstændige erhvervsdrivende ikke anvendt virksomhedsordningen i en rum tid og træder vedkommende ind i ordningen igen, skal den selvstændige erhvervsdrivende være opmærksom på, at der skal opgøres en ny indskudskonto og et nyt kapitalafkastningsgrundlag. Hertil gælder der en særlig regel for fast ejendom angående værdiansættelsen af denne, jf. VSL § 3, stk. 7. Heraf fremgår det, at en selvstændig erhvervsdrivende, der tidligere har anvendt virksomhedsordningen og indtræder i virksomhedsordningen igen inden for de næste fem regnskabsår, skal være opmærksom på, at en fast ejendom skal indregnes til samme værdi, som da ordningen sidst blev anvendt. Det betyder, at den selvstændige erhvervsdrivende skal vente fem regnskabsår med at anvende ordningen igen, hvis værdien af den faste ejendom har ændret sig til det bedre for at kunne bruge den ny værdi i ordningen.

¹³⁷ Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, s. 257-258

Yderligere gælder det, hvis der erhverves fast ejendom under anvendelse af virksomhedsordningen, skal disse indregnes til den kontante anskaffelsessum.¹³⁸

¹³⁸ Bolander, Lærebogen om indkomstskat, s. 270

11. Konklusion

Denne specialeafhandling har i ovenstående undersøgt, hvordan den selvstændige erhvervsdrivende kan anvende virksomhedsordningen på en virksomheds skattemæssige resultat. Først og fremmest skal det klarlægges hvilke krav, der stilles til skatteyderen for at kunne anvende ordningen. Her er der to krav, der har særlig indflydelse på, om ordningen kan anvendes. Dette er, at skatteyderen skal kvalificeres som en selvstændig erhvervsdrivende, hvilket er blevet gjort efter Højesterets anvisninger ved anvendelse af cirkulære 129. Det andet krav er, at der skal være en regnskabsmæssig adskillelse af virksomhedens økonomi og den private økonomi. Dette er vigtige krav, der er afgørende for, om virksomhedsordningen kan anvendes, hvorfor det skal klarlægges, om skatteyderen er selvstændigt erhvervsdrivende, og om der er mulighed for at opdele økonomien.

Ved opstart af virksomhedsordningen er opgørelsen af indskudskontoen grundlæggende for den selvstændige erhvervsdrivendes mulighed for at hæve på kontoen i tider, hvor resultatet og opsparingen ikke dækker årets hævninger. Heraf konkluderes det, at opgørelsen af indskudskontoen ikke nødvendigvis skal være positiv. Er indskudskontoen negativ er det et tegn på, at der er inddraget privat gæld i virksomhedsordningen.

Yderligere konkluderes det ud fra undersøgelsen af opgørelsen og skatteberegningen af virksomhedens indkomst, at udgangspunktet for indkomstopgørelsen er ens ved anvendelse af PSL, virksomhedsordningen og kapitalafkastningsordningen. Dog opnår den selvstændige erhvervsdrivende en række skattemæssige fordele ved at anvende virksomhedsordningen herunder muligheden for at opspare overskud i virksomheden og fradrage virksomhedens finansielle udgifter i den personlige indkomst.

Eksemplet omkring opsparing af overskud og overførelsen heraf viser en treårig periode for en selvstændig erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen. Her er der i de første to år opsparet overskud i virksomhedsordningen, mens det samlede antal hævninger i det tredje år overstiger årets skattemæssige resultat. Dette medfører, at der skal foretages en hævning af det resterende beløb fra kontoen for opsparet overskud. Dette viser en af de mekanismer, der er i virksomhedsordningen, som gør det muligt at bruge tidligere års opsparing til at dække år med høje udgifter for den selvstændige erhvervsdrivende.

Den selvregulerende effekt i virksomhedsordningen i form af rentekorrektion ved en negativ indskudskonto medfører, at den selvstændige erhvervsdrivendes personlige indkomst stiger, og

rentekorrektionen fratrækkes kapitalindkomsten. Dette har en negativ indvirkning på indkomsten, hvorfor det konkluderes ud fra afsnittet herom, at rentekorrektionen ikke er en fordelagtig følge af en negativ indskudskonto, og den selvstændige erhvervsdrivende bør så vidt muligt undgå dette.

Ønsker den selvstændige erhvervsdrivende at udtræde af ordningen, kan dette gøres på flere måder. Det er muligt at omdanne virksomheden til et selskab, sælge virksomheden samt skifte skatteberegningsmodel. Udtræder den selvstændige erhvervsdrivende, skal kontoen for opsparet overskud indregnes i den personlige indkomst.

12. Litteraturliste

12.1 Lovgivning og Lovforarbejder

Bekendtgørelse nr. 1295 af 14. november 2018, Mindstekravsbekendtgørelsen for større virksomheder

Bekendtgørelse nr. 1296 af 14. november 2018, Mindstekravsbekendtgørelsen for mindre virksomheder

Erhvervsministerens Bemærkninger til Lovforslaget, Folketidende 2021-22, Lovforslag nr. 163, Tillæg A,

12.2 Vejledninger og Cirkulære

Cirkulære nr. 129 af 4/7 1994, Cirkulære om personskatteloven

Den juridiske vejledning 2024-1, C.A.3.1.2, Honorar

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.1, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for lønmodtagere

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.2.3, Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænset over for honorarmodtagere, der ikke er selvstændige erhvervsdrivende

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.1.3.1, Generelt om afgrænsningen af erhvervsmæssig virksomhed over for ikke erhvervsmæssig virksomhed

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.3.1.5, Betingelser for anvendelse af anpartsreglerne. Arbejdsindsats

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.4, Erhvervsmæssig aktiver

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.8, Blandet benyttede driftsmidler

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.9.3, Bilen holdes uden for virksomhedsordningen

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.2.12, Erhvervsmæssig gæld

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.3.1, Valg af virksomhedsordningen mv.

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.5.1, Generelt om indskudskonto

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.5.5, Årlig reguleringer af indskudskontoen

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.6, Mellemregningskontoen

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.7.1, Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.9.4, Kapitalafkastsatsen

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.10, Overskud og virksomhedsskat

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.11, Rentekorrektion

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.12, Underskud

Den juridiske vejledning 2024-1, C.C.5.2.13.1, Virksomhedsordningen i forbindelse med fuldstændig afståelse eller ophør

12.3 Retspraksis

12.3.1 Skatteministeriet, SKM

SKM2005.19.LR

SKM2006.721.SR

SKM2007.35.ØLR

SKM2007.107.HR

SKM2008.641.BR

SKM2009.471.BR

SKM2011.716.SR

SKM2012.437. LSR

SKM2015.31.ØLR

SKM2016.261.VLR

SKM2017.282.LSR

SKM2018.647.LSR

SKM2019.25.SR

SKM2019.186.ØLR

SKM2020.41.LSR

SKM2023.13.HR (Dykkerdommen)

SKM2023.190.HR

SKM2023.414.SKTST

12.3.2 Tidsskrift for Skatter og Afgifter, TfS

TfS 1991.233 H

TfS 1994.364 H

TfS 1996.298 Ø

TfS 1996,449 H (Tupperware dommen)

TfS 1998.719 LSR

12.4 Artikler

Laursen, Anders Nørgaard, Tupperware dommen: Selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager?, Taxo, 2022

12.5 Juridisk litteratur

Bolander, Jane; Madsen, Liselotte; Laursen, Anders Nørgaard; Langhave, Inge, Lærebogen om indkomstskat, 20. udgave, Djøf Forlag, 2023, (herefter omtalt Bolander, Lærebogen om indkomstskat)

Gade, Jannie Borup, Virksomhedsskatteloven med kommentarer, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2017, (herefter omtalt Gade, Virksomhedsskatteloven med kommentar)

Hansen, Christian Skovgaard; Terkildsen, Lars Kjærgård; Kristensen, Niels Jørgen; Schmidt, Peter Koerver; Lilja, Troels Michael; Overgaard, Malene; Nielsen, Henrik, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 3. udgave, Djøf Forlag, 2023, (herefter omtalt Hansen, Erhvervsbeskatning – Med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen)

Larsen, Anders og Rasmussen, René Yssing, Juridisk metode for revisorer, 1. udgave, Djøf Forlag, 2022, (herefter omtalt Larsen, Anders, Juridisk metode for revisorer)

Munk-Hansen, Carsten, Retsvidenskabsteori, 3. udgave, Djøf Forlag, 2022, (herefter omtalt Munk-Hansen, Retsvidenskabsteori)

12.6 Websider

Skattestyrelsen: 87 pct. af provenuet kommer fra selskaber, [www.sktst.dk: https://sktst.dk/skattestyrelsen-i-tal/skattebetaling/virksomhedernes-skattebetaling/noegletal/87-pct-af-provenuet-kommer-fra-selskaber](https://sktst.dk/skattestyrelsen-i-tal/skattebetaling/virksomhedernes-skattebetaling/noegletal/87-pct-af-provenuet-kommer-fra-selskaber)

Skatteforvaltningen: Satser, [www.skat.dk: https://skat.dk/hjaelp/satser](https://skat.dk/hjaelp/satser)

13. Bilag

13.1 Bilag 1: Sammenligning af de tre skatteberegningsmodeller.

Sammenligning mellem PSL, VSO og KAO						
Personligindkomstopgørelse:			kr.	PSL	VSO	KAO
Lønindkomst			350.000			
AM-bidrag	8%	-	28.000	322.000	322.000	322.000
Resultat før renter af virksomhed				600.000	600.000	600.000
Nettofinansiering i virksomheden				-	- 75.000	-
Kapitalafkast, KAO				-	-	- 40.000
Resultat før AM-bidrag				600.000	525.000	560.000
AM-bidrag	8%			- 48.000	- 42.000	- 44.800
				552.000	483.000	515.200
Samlet personlig indkomst				874.000	805.000	837.200
Kapitalindkomst:						
Renteindtægter, privat				5.000	5.000	5.000
Kapitalafkast, KAO				-	-	40.000
Renteudgifter, privat				- 30.000	- 30.000	- 30.000
Renteudgifter, virksomhed				- 75.000	-	- 75.000
Samlet kapitalindkomst				- 100.000	- 25.000	- 60.000
Ligningsmæssige fradrag						
Fagforeningskontingent, beskæftigelsesfradrag				30.000	30.000	30.000
Samlet ligningsmæssige fradrag				30.000	30.000	30.000
Skattepligtige indkomst				744.000	750.000	747.200
Skatteberegning		Skatte sats	Beløb	Skat	Skat	Skat
Samlet Am-bidrag, PSL		8%	950.000	76.000		
Samlet Am-bidrag, VSO		8%	875.000		70.000	
Samlet Am-bidrag, KAO		8%	910.000			72.800
Topskat af personlig indkomst over 588.900 kr. PSL		15%	285.100	42.765		
Topskat af personlig indkomst over 588.900 kr. VSO		15%	216.100		32.415	
Topskat af personlig indkomst over 588.900 kr. KAO		15%	248.300			37.245
Topskat af kapitalindkomsten over 50.500 kr.		4,97%	-	-	-	-
Bundskat for personlig indkomst + positiv kapitalindkomst, PSL		12,01%	874.000	104.967		
Bundskat for personlig indkomst + positiv kapitalindkomst, VSO		12,01%	805.000		96.681	
Bundskat for personlig indkomst + positiv kapitalindkomst, KAO		12,01%	837.200			100.548
Kommunal indkomstskat og kirkeskat PSL		26,4%	744.000	196.416		
Kommunal indkomstskat og kirkeskat VSO		26,4%	750.000		198.000	
Kommunal indkomstskat og kirkeskat KAO		26,4%	747.200			197.261
Skatteværdi af personfradrag, bundskat		12,01%	49.700	- 5.969	- 5.969	- 5.969
Skatteværdi af personfradrag, kommuneskat og kirkeskat		26,4%	49.700	- 13.121	- 13.121	- 13.121
Slutskat				401.059	378.006	388.764

13.2 Bilag 2: Opgørelse af kapitalafkastningsgrundlaget primo regnskabs- årene 2022, 2023 og 2024.

Opgørelse af kapitalafkastgrundlaget primo 2022		Opgørelse af kapitalafkastgrundlaget primo 2023	
Anlægsaktiver		Anlægsaktiver	
Fast ejendom til handelsværdi	5.000.000	Fast ejendom til handelsværdi	5.000.000
Anskaffelsessum for fast ejendom 5.000.000		Anskaffelsessum for fast ejendom 5.000.000	
Blandet benyttet bil	400.000	Blandet benyttet bil	380.000
Driftsmidler efter saldo­værdi	1.000.000	Driftsmidler efter saldo­værdi	950.000
Omsætningsaktiver		Omsætningsaktiver	
Vare­lager	300.000	Vare­lager	400.000
Tilgodehavende fra debitor	165.000	Tilgodehavende fra debitor	250.000
Igangværende arbejde	735.000	Igangværende arbejde	650.000
Indestående på en bankkonto	50.000	Indestående på en bankkonto	-
Aktiver i alt	7.650.000	Aktiver i alt	7.630.000
Gælds­poster		Gælds­poster	
Gæld i fast ejendom til kursværdi	4.500.000	Gæld i fast ejendom til kursværdi	4.200.000
Erhvervsmæssig gæld til kursværdi	3.600.000	Erhvervsmæssig gæld til kursværdi	2.500.000
Gæld til leverandør i form af kredit	200.000	Gæld til leverandør i form af kredit	300.000
Kassekredit	750.000	Kassekredit	600.000
Gæld i alt	9.050.000	Gæld i alt	7.600.000
Afkastningsgrundlag primo 2022	- 1.400.000	Afkastningsgrundlag primo 2023	30.000

Opgørelse af kapitalafkastgrundlaget primo 2024	
Anlægsaktiver	
Fast ejendom til handelsværdi	5.000.000
Anskaffelsessum for fast ejendom 5.000.000	
Blandet benyttet bil	300.000
Driftsmidler efter saldo­værdi	900.000
Omsætningsaktiver	
Vare­lager	420.000
Tilgodehavende fra debitor	300.000
Igangværende arbejde	670.000
Indestående på en bankkonto	25.000
Aktiver i alt	7.615.000
Gælds­poster	
Gæld i fast ejendom til kursværdi	4.000.000
Erhvervsmæssig gæld til kursværdi	2.000.000
Gæld til leverandør i form af kredit	250.000
Kassekredit	750.000
Gæld i alt	7.000.000
Afkastningsgrundlag primo 2024	615.000